

AGRICULTURA

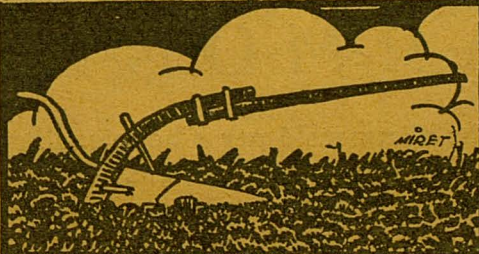
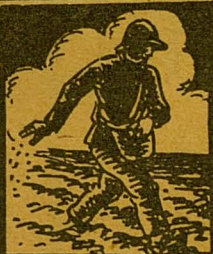
REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Director: AUGUST MATONS

Col·laboradors:

Professors i tècnics del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya

Any VIII 20 de maig de 1924 Núm. 10

Plaguicida

Trías per a la destrucció de les plagues del camp i jardins.

Vidicida

Trías per a tenir els vinyars sans i extingir la Filoxera, Oidium, Mildew, insectes, larves, etc.

Ganadicida

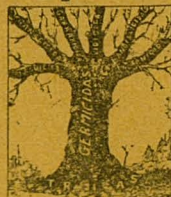
Trías per a la higiene i curació del bestiar i aus.

Anofelicida

Trías per a matar mosquits i evitar el Paludisme.

Sanicida

Trías Microbicida, antisèptic, insecticida i parasitocida

¡¡Agricultors!! ¡¡Ramaders!!

Assegureu les vostres collites-Podeu tenir el vostre bestiar sa emprant

GERMICIDES

Són els únics productes incomparables

No són venenosos - No corroïxen

Avalats per la patent d'invenció per a tot el món núm. 85124 Practicar un assaig equival a convertir-se en propagador

Consulteu el nostre Departament tècnic que us resoldrà gratuïtament les vostres dificultats

Demaneu nostre fullet

Elaborats per:

BONO, CUSÓ i C.^a, LTDA.
Consulat, 1 - Telèf. A. 4978 - BARCELONA

¡Vinicultors!

Per un treball pràctic és convenient
que, en els trassegaments d'elabo-
ració, adopteu l'empleu d'una bona
Bomba i un bon Filtre per presentar
millor els vostres vins

Bombes: Fafeur - Catalanes
M A R M O N I E R

Tubs d'immersió per a bocois, aixe-
tes, coladors, records, etc. - Tubs
de goma, aspirants ratllats, blindats
i llisos

Filtres "TORMO"

de una, dos, tres, quatre i cinc bateries

Material Viti-Vinícola, Productes Enològics marca ENOL
Aparells per a anàlisis dels vins

VICENS VILA CLOSA
(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

Passeig de Gràcia, 88
Direcció telegràfica: KEDEVILA
Telèfon 1338 G.

BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

RAJOLS, TEULES, TOTXOS

maons (plens i buits), cairons, etc., deu vostè fabricar-los a màquina, a fi d'obtenir de la terra tot el seu rendiment.

La casa VILLALTA, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

Màquines, Forns Assecadors

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus n.º 65
Telèfon 569

BOMBES CENTRÍFUGUES

GRUPS TRANSPORTABLES
especialment indicats per a recs

SISTEMA

HARDOLL

mogudes per
corretja o di-
rectament,
acoblades a
motor elèc-
tric o motor
de benzina

BOMBES
D'ENCEBAT AUTOMÀTIC

Les bombes **HARDOLL** NO
PORTEN premsa-estopes i
van amb coixinets de boles

Demaneu catàlegs i preus a

FILL D'EMILI BRUGUERA
Riereta, 28
Barcelona

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

MOTORS "SERVICE"

Per a benzina, alcohol, petroli, etc.

Des de 1 fins a 20 HP.

GRUPS ELECTRÒGENS PER A LLUM I FORÇA

Instal·lacions completes per a regors i elevacions d'aigua

MOTORS SEMI-DIESEL "CLIMAX"

PER A OLIS PESATS

Tipus industrials, agrícoles, elèctrics i marins.

Des de 6 HP en endavant, amb un o més cilindres. Consum de combustible: 250 grams per HP hora.

Josep Comas i C.^a

Bailèn, 19 ~ BARCELONA

Publicacions Agrícoles "CALPE"

BIBLIOTECA AGRÍCOLA ESPANYOLA

Medalla d'or en el Concurs Nacional de Ramaderia, 1922.

La primera biblioteca escrita per a Espanya i països americans.

DIRECTOR:

LLUÍS DE HOYOS SÁINZ

Volums enquadernats en tela anglesa, amb dibuixos, fotogravats i làmines en negre i en color.

A MADRID, «Casa del Libro», Avda. Pi i Margall, 7, i a BARCELONA, carrer Mallorca, 460

TRACTATS GENERALS

Volums d'unes 400 pàgines, de 24 × 16, a 14 pessetes

I. — **Hidrología general agrícola.** — P. González Quijano, Professor de l'Escola d'Enginyers de Camins.

TRACTATS ESPECIALS

Volums d'unes 200 pàgines, de 20 × 14, a 7 pessetes

I. — **El alcornoque i el corcho: cultivo, aprovechamiento e industrias derivadas.** — L. Velaz de Medrano i J. Ugarte, professors de l'Escola d'Enginyers de Monts.

II. — **Valoración agrícola y catastro.** — Z. Salazar, enginyer del Servei Central del Cadastre.

III. — **El ganado cabrio: razas, explotación y enfermedades.** — C. Sanz Egaña, Inspector d'Higiene Pecuària de Màlaga.

IV. — **Aguas subterráneas: régimen, investigación i aprovechamiento.** — L. Fernández Navarro, Catedràtic de la Universitat de Madrid.

Aquesta Revista serveix als seus subscriptors les Publicacions Agrícoles «CALPE»

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

SULFATADORA BACCHUS a 70 ptes. una

ENSOFRADORES de motxila

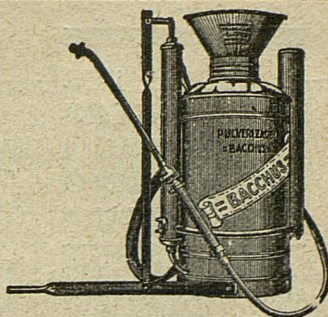
MÁNEGUES per a arbres, etc.

DEMANEU PREU I CATÀLEG

CONSTRUCTOR C. CIVIL

Alfonso XII, 66 - Telèfon 2217 G - BARCELONA

Descompte a Cambres i Sindicats Agrícoles

CLAPÉS Y JULIÁ

abans JOSEP SANTANA SOLER

Agents exclusius per Catalunya dels Super-fosfats de la «Compagnie Bordelaise des Produits Chimiques» de Burdeos.

Sulfat d'Amoníac i Nitrat de sosa.

Arseniat de sosa i Cianuro sòdic.

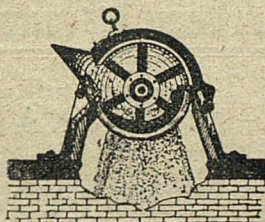
Venedors exclusius del «LYSOL» de la casa Schulke & Mayr A.G., d'Hamburg.

Gran Via Laietana, 17

BARCELONA

Apartat 226

MOLINS
RIS

Els més
pràctics
i de majors rendi-
ments per a moldre:

50 % d'econo-
mia de força.

Únics per sa
perfecció i preu.
No compreu
sense veure'ls.

Garanties i pro-
vesa satisfacció.

La casa més an-
tiga:

**Aldana, 4
BARCELONA**

Visiteu a la Fira de Mostres el Stand
núm. 3018 (aire lliure)

**Blat de
moro
ordi
Llegums
Minerals
Sucre
Sal
Goma
Suro, etc.**

**Compañía Anónima
de Productos
Químicos**

**Sulfat de ferro de
classes especials
per a l'agricultura**

Àcids Sulfúric, muriàtic i
nític, purs i comercials
Alums, Bisulfats de sosa
Sulfat d'Alúmina, de sosa
de zenc. Mini de plom, Litar-
giri, Sulfur de ferro, etc.

MONCADA, 23

Barcelona

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

LLAVORS PER
A FARRATGES
DE PURESA I
GERMINACIÓ
GARANTITZADA

No compreu sense demanar
preus a aquesta casa

XANCO I CALVIS

Bailèn, 2, enfl.
BARCELONA

AGRO IBÈRICA, S. .A

BARCELONA

**SOFRES de
totes classes
peral' gric-
cultura i
Indústria**

Nou de San Francesc, 34. pral.
Telèfon A. 2514

**Fàbrica i mo-
lins a Vilafran-
ca del Penadès**

Compagnie Minière & Metallurgique d'Auzon, S. A.

PARIS

**PRODUCTES INSECTICIDES
PER A LA AGRICULTURA**

ARSENIATS DE SOSA TOTES
GRADUACIONS :: ARSENIAT DE
CALC :: ARSENIAT DE PLOM
ARSENIAT DE POTASSA :: ACE-
TAT DE PLOM NEUTRE
:: BOUIAE D'AUZON ::

Agent-Depositari exclusiu:

M. A. PLANAS

Establert-juliol 1924

Comerç al per Major de Drogues
Productes Químics, Herboristes i
Productes Colonials

**Passeig de la Indústria, 32
Direcció Teleg.: "M PLANAS"
BARCELONA**

Marca Veri
L'ESTRELLA

**Els millors insecticides per
a Agricultura i Ramaderia**

De resultats meravellosos con-
tra els pugons i erugues

Nicotina - Sulfat de Nicotina

Demaneu prospectes i dirigiu vostres comandes a:

JOAN BASCOMPTE, S. en C.

Plaça de
les Olles,
número 8

Vicens Ferrer & Comp.ª
Banús & Soler. - Jaume, 1, 18
Fill de J. Vidal i Ribas, S. en C.

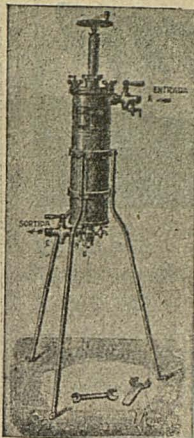
BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

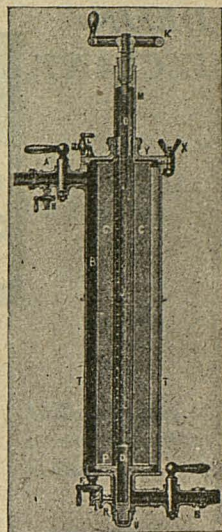
Maquinària i aparells per a l'agricultura

PERE PARÉS

Passeig Duana, 15
Barcelona

Diversitat de models i
tamanyes de FILTRES
«SIMONETON» per a
vins i mares : Filtre
«Universal» per a vins,
licors, alcohol, etc., re-
gulable; funciona amb
discos de cotó que es
renten i tornen a ser-
vir, per tant, no hi ha
gasto d'entreteniment,
com de paper amianto,
etcètera, etc.

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès

(Societat Anònima) Continuadora de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

AGÈNCIA A BARCELONA: València, 278

PREMSES CONTÍNUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

PREMSES MECÀNIQUES AUTOMÀTIQUES

PREMSES A MÀ : TREPITJADORES : BOMBES

MANGUERES I AIXETES PER A TINES

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisis de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

**EL MILLOR
DESIN-
FECTANT**

*Es ven aconduït
en llaunes de 1,
4 1/4 i 10 quilos*

**Representant
general per
a Espanya:**

**Robert
Teschendorff**

**J. A. Clavé, 3, pral.
Barcelona**

**EN BRUI
INOFENSIU I D'OLOR AGRADABLE
NO TACA**

*Per a desinfecció de locals, mobiliaris, estables,
gallineries i per l'agricultura. Contra paràsits, per
a rentar les robes de malalts infecciosos, espe-
cialment tuberculosos. Per a usos veterinaris i
per a eliminar mals olors*

"LYSOFORM" Dr. Hans Rosemann, Berlín

Producte elaborat pel farmacèutic don C. Sarrias, en son Labo-
ratori de Barcelona, per cessió «Lysoform»
Dr. Hans Rosemann, Berlín

INSTRUCCIONS PER A L'ÚS

2 o 3 parts de «Lysoform» en brut per 100 parts d'aigua calenta

1. Desinfecció del quarto del malalt i altres locals, netejant-se el sòl i fregant les parets amb un drap humit.
2. Desinfecció de la roba. La roba es renta després d'haver-la posat a remullar per espai d'unes 24 hores en una solució calenta de 1 per 100. Heu's aquí un procediment adoptat en virtut del dictamen facultatiu «n nombrosos hospitals i sanatoris de tuberculosos i que es recomana per a tota llar domèstica. «Lysoform» neteja per si mateix i es salvia sabó al propi temps que contribueix a la conservació de la roba.
3. Pera recipients, retretes, bidets, escupidors. Neteja de tubs de desguàs i escurredors, dels armaris, frigorífics i rebosts. «Lysoform» elimina tota mala olor. Els aliments no prenen l'olor del «Lysoform».
4. Extermini de paràsits de tota espècie en locals, en plantes i animals domèstics (gossos, conills, gats, ocells, etc.). Una loció elimina la mala olor dels animals.
5. Per a usos veterinaris. Locions i compreses en casos de tinya, pegadella, ronya i altres afeccions de la pell en els animals domèstics. Es recomanen friccions amb una solució de 20 per 100 i tot seguit una loció amb altra solució al 5 per 100.

NOTA IMPORTANT: Per a la higiene o desinfecció personal i per a usos clínics i tractament de ferides, així com per a malalties de la pell, deu emplear-se el «Lysoform» pur, que el distingeix l'etiqueta de «La infermera»

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**

Número solt: **Pessetes 0'50**

Direcció i Administració : Rambla de Sant Josep, 16, principal : BARCELONA

SUMARI : A propòsit de l'Exposició mundial d'Avicultura, per *August Matons*. — L'organització científica del treball agrícola, II, per *Josep Mallart*. — Incendis de boscos, II, per *Segimon Vaudrell*. — Treballades rutinàries, per *Angel de la G. Grau*. — El tercer element, per *Josep M.ª Rendé*. — El conreu de l'all a Banyoles, II, per *Baudllt Juscafressa*. — Les rotacions agràries, I, per *Agrícola*. — Comentaris. — Informacions comercials: Vins, per *Pere J. Llort*; Olis, per *Lisint Andreu*; Cereals, per *Lluís Marsal*. — Noticiari. — Consultori, per R. S.

A propòsit de l'Exposició mundial d'Avicultura

S'ha celebrat a Barcelona la segona Exposició internacional d'Avicultura. En conjunt ens ha semblat força interessant tant pel número de països que hi han pres part, com per la riquesa i varietat de les instal·lacions d'amateurs i professionals. Hi hem vist bonics lots de gallines de totes les races, per la producció de carn i d'ous en una proporció que per nosaltres és, sense discussió, desconeguda. Observant-les hom no podia menys que pensar en el nostre endarreriment i lamentar-lo amargament.

Interessants també les comunicacions presentades al Congrés. D'elles se n'ocuparà, potser en aquestes planes, algun dels nostres col·laboradors especialitzats, per donar als lectors un resum clar de les qüestions de caràcter pràctic que puguin interessar-los.

Dignes de menció són algunes de les instal·lacions que figuraven a l'Exposició. Per nosaltres, la millor de totes, des del punt de vista demostratiu, encara que no avícola, ha estat la del Foment Nacional de Sericicultura. Aquesta institució benemèrita persegueix un fi ben altruista; un grup de persones no agricultores, batalla per obtenir la difusió de la cria del cuc de seda al nostre país. Hom diu que a la nostra vessant pirenenca es pot produir la millor seda del món, i el Foment Nacional de Sericicultura treballa perquè la indústria, un temps

floreixent a Catalunya, torni a l'antiga esplendor i produeixi novament aquesta seda de primera qualitat.

La instal·lació del Foment era ben original. Els visitants podien seguir en un reduït espai totes les operacions de la indústria sedera, des de la germinació de la llavor del cuc fins a la fabricació de teixits. En canyissos especials hi havien cucs de seda en les diferents edats; alguns tot just nascuts, altres teixint ja el cabdell. Seguia l'ofegament de les crisàlides en una ofegadora d'aire. Després els cabdells eren devanats i filats en una màquina que ens semblà perfecta. Per últim la seda era teixida en un antic teler de mà.

Aquesta bonica instal·lació era la més visitada; el Foment ha aconseguit de fer conèixer a molts milers de persones la senzillesa de la cria del cuc de seda i la importància considerable que té el desenrotllament d'aquesta petita indústria rural.

Però tornem a l'aviram. Hem de confessar que no nodrim massa simpatia per la cria d'aviram; potser això és injustificat; hi han simpaties i antipaties estranyes que hom no arriba a explicar-se, i de la nostra no sabríem potser donar una raó mitjanament plausible.

Malgrat, però, aquesta aversió, pensem, com alguns col·laboradors han escrit en aquestes planes, que l'avicultura hauria d'estendre's al nostre país.

Les estadístiques demostren que la producció espanyola és absolutament insuficient. Cada any s'han d'importar gallines i ous en proporcions considerables. Tenim a les mans les xifres que indiquen la importació d'ous — procedents principalment de Xina, Marroc, etc. — en els últims anys. Hom pot veure de seguida que la nostra producció podria augmentar d'una manera sensible.

	Quilos	Pessetes
1919	1.484,173	2.419,202
1920	646,129	1.053,190
1921	1.813,727	2.956,375

Aquesta quantitat d'ous equival aproximadament a uns dos milions de dotzenes. Els ous han de considerar-se com aliment de primera necessitat i solament llurs preus actuals, veritablement prohibitius, poden limitar-ne consum. Un augment de producció, acompanyat d'una disminució de preus el faria créixer en una forma satisfactòria pels productors i pels consumidors.

El que pot arribar a ésser l'avicultura ens ho demostra la producció danesa. Dinamarca té 43,000 quilòmetres quadrats i cria 14 milions de

gallines, que produeixen 935 milions d'ous. Espanya amb una superfície de 504 mil quilòmetres, — quasi dotze vegades més gran — té 25 milions de gallines, és a dir una quantitat que no arriba al doble. I Catalunya, la superfície de la qual és de 32 mil quilòmetres, cria a penes dos milions de caps d'aviram.

Si l'Exposició d'Avicultura serveix per fer augmentar la nostra producció, no podrem deixar d'estar agraïts als organitzadors.

Tenim entès que l'avicultura com indústria única i especialitzada, és cosa de resultats problemàtics; sembla, pel que hem sentit a dir, que una explotació en gran és ben sovint un disbarat econòmic. No ens fem forts en aquestes afirmacions. És possible que siguin exagerades, per tal com ens consta que a l'estranger existeixen grans explotacions avícoles que s'aguanten i prosperen. Però el fet que ens sembla cert i indiscutible és que l'explotació en gran i, pitjor encara, especialitzada, resulta molt més difícil que la cria casolana perquè són necessaris uns elements econòmics i tècnics dels quals el nostre pagès no acostuma a disposar.

El progrés de l'avicultura, ha escrit un dels representants estrangers al congrés celebrat a Barcelona, és en estreta relació amb l'estat sanitari de l'aviram. En les grans explotacions la qüestió higiènica assoleix la màxima importància. En les explotacions petites, casolanes, no és així; l'evitar epidèmies és cosa bastant més fàcil. Per altra part, en elles no cal comptar jornals, factor que grava fortament les grans explotacions, i s'aprofiten triadures o repusalls de la finca mateixa, fent molt més econòmica, encara que no tan perfecta des del punt de vista nutritiu, l'alimentació.

Però deixant de banda aquesta discussió sobre la major o menor conveniència de dedicar-se a la gran explotació o a la petita, és evident la utilitat de la cria casolana de gallines a pagès. Aquesta no és, naturalment, una cosa nova a la nostra terra.

Però hom pot desitjar una intensificació, un augment, que anul·li les importacions i permeti, en rebaixar els preus, un ús més generalitzat dels productes.

AUGUST MATONS.

Per la vostra riquesa, no deixeu morir el bestiar sense demanar que el Laboratori de Patologia Animal us l'estudiï de franc. Carrer d'Urgell, 187 - Barcelona.

L'organització científica del treball agrícola

II

L'endarreriment que presenta l'estudi del treball agrícola en lo que fa referència a l'aplicació dels principis d'economia de l'energia humana, no és pas justificat. Si el treball de les fàbriques i tallers, de les mines, de les construccions i de les oficines comercials agafa de ple aquells principis científics que porten a un màxim aprofitament de l'activitat dels homes, no hi ha cap raó per que el treball dels camps no pugui agafar-los també.

Dues causes principals fan, al meu entendre, que l'Agricultura estigui molt endarrerida en aquest punt: 1.ª Els treballs agrícoles, generalment, donen un marge molt gran a la iniciativa individual i no coneixen gaire aquella subordinació de grup que existeix en les altres explotacions, organitzades fonamentalment segons principis de direcció tècnica i de comandament. 2.ª Els elements que es manegen en l'Agricultura no poden ésser sotmesos a regles tan fixes i matemàtiques com les que regeixen la majoria de les altres indústries. Les tècniques de l'Agricultura suposen una acomodació contínua amb factors variables (temperatura, pluges, malalties de les plantes, etc.), mentre que les tècniques fabrils són condicionades per endavant amb el rigor que es desprèn dels principis de la Física o de la Química.

Això ha dificultat la preparació de l'organització científica del treball agrícola; però no vol pas dir que sigui una tasca irrealitzable. Tampoc ens ha de fer pensar que pugui tenir poca utilitat per a la valorització de les nostres terres i per l'augment del nostre benestar.

Al primer cop d'ull sembla que això de treballar amb una eina científicament provada com a millor (millor des del punt de vista del rendiment del treball i de la fatiga del treballador), amb una posició trobada com a més convenient i uns moviments tinguts com a més adequats, té sols importància per a les grans indústries, que ocupen molts treballadors. Uns minuts de temps o uns quilogràmetres d'energia que perdi cada individu, suposa una pèrdua gran per a la fàbrica que té molts individus. Però s'ha de mirar el valor relatiu del guany o de la pèrdua en una manera o altra de treballar. El 25 o el 30 i més per cent d'augmentació de rendiment que compten algunes fàbriques dels Estats Units que han tingut, perfeccionant els moviments o la

posició de cada obrer, els ha representat un guany de mils o pot ser de milions de pessetes. El guany que pugui tenir en certs treballs l'agricultor que té pocs treballadors o que es treballa ell mateix la terra, representarà anualment només unes pessetes o uns centenars de pessetes; però serà també un augment del 25 o el 30, o el que sigui, per cent, sobre el valor del treball actual. Sembla una cosa ben aprofitable, sobretot quan costa relativament poc l'obtenir-la.

Ja sé que la força de la costum és molt grossa i que costa molt canviar d'hàbits de treball. La gent es resisteix a adoptar les maneres noves; perquè diu que el mètode que ha emprat sempre li sembla més còmode. Però els exemples que ens dona la readaptació dels obrers de la indústria, ens diuen que l'home s'inicia amb relativa facilitat quan troba que és del seu benefici fer-ho. Moltes vegades la protesta contra un mètode nou ha obeït, més que res, a una autosuggerió dels treballadors o a una apel·lació a la llibertat individual.

En una fàbrica de Nord Amèrica hi havia uns centenars de treballadores que feien una feina de mans, assegudes. Examinat llur treball per un organitzador psicotècnic, es va trobar que els seients eren massa baixos, proposant immediatament aixecar-los. Això va despertar la protesta de les treballadores, que deien que els seients en que havien treballat fins al·leshores eren més còmodes que els nous que se'ls anava a donar. Davant d'aquesta oposició general, els directors varen decidir anar aixecant, per dessota, els seients, de mica en mica, sens que les treballadores se n'adonessin. El resultat va ésser el que havia previst l'organitzador psicotècnic: l'augmentació del rendiment va anar paral·lel amb l'apujada gradual del seients. Després les treballadores reconeixien llur error i deien que els nous seients eren més còmodes.

Què el treball agrícola ha d'ésser molt lliure, que ha de deixar molta part a l'adaptació espontània que demanen les necessitats del moment, no vol pas dir que no pugui subjectar-se a determinades regles d'una tècnica de treball. Seria el mateix que afirmar que, tota vegada que els conreus estan lligats amb les condicions variables dels elements naturals, se'ls ha de deixar orfes de tota intervenció científica.

El sentit comú i l'instint dels agricultors no ha pas sigut tan perfecte, fins al punt d'arribar a un encert acabat en llurs actes i en la coordinació de llurs funcions. No es tracta sols d'adoptar els moviments o les posicions més econòmiques des del punt de vista de l'energia. S'ha de pensar també en la distribució del treball i en la regulació de les pauses de descans.

Molts pensen que per obtenir un bon rendiment un hom ha de treballar contínuament sense parar. En canvi, els estudis sobre el treball

i la fatiga ens diuen que això, demés de produir el cansament del treballador, de conseqüències fatals per a la salut, està molt lluny de donar un rendiment de treball elevat. ¿Quines regles s'han de seguir per a obtenir un màxim de rendiment amb un mínim de cansament? És el que es tracta de buscar.

Si passem a la part que en podríem dir més administrativa, a la coordinació de treballs i a la disposició i preparació de les funcions de l'explotació agrícola, hi trobarem potser encara molt més a fer. Aquí, menys que en el treball simple, no es pot decretar. Cada casa, cada explotació, té les seves necessitats particulars i està en el bon encert dels caps o directors el fer una organització ben enroscada. Però el cap de casa o director, per a fer bona feina organitzadora i de comandament, bé ha de seguir certes normes generals, certes orientacions, que sols trobarà en la doctrina científica del treball. En últim terme, sempre anem a parar allà mateix: a les normes comprovades, a les regles fixes, a la ciència.

Però la dificultat més grossa està en que la ciència del treball no és una cosa feta; s'està fent. En quan a les aplicacions per a l'Agricultura, es pot dir que encara s'han de començar. No és pas poc demanar als meus lectors i a tots els agricultors de Catalunya, que col·laborin en aquest començament; però jo els ho demano i espero que m'atendran. Per la meua part ja els prometo portar-hi una de les feines més treballoses. Per ara sols els demanaré que pensin en el problema.

JOSEP MALLART.

(Continuarà).

Incendis de boscos

II

LES persones que es donen compte d'haver-se iniciat un incendi, han d'acudirhi promptament, i amb una rama verda, de pi amb preferència, apagar-lo a cops, i millor encara valdre's d'aigua, si és possible. Si es consideren incapaços d'apagar-lo, o el foc ha pres molt increment, ha d'avisar-se a les autoritats locals i demanar socors.

Tothom que acut a apagar el foc es proveirà d'una eina adequada, sigui pala, aixada, destrat, volant, etc.; una persona sense eina, és inútil.

“CONSERVOL”

VINI-ESTERILITZADOR

De tots els productes llençats al mercat per la important casa MILLER THOMSON & Co., de Londres, cap ha assolit l'èxit tan gran com l'obtingut per el ja conegut CONSERVOL, qual producte, destinat a la conservació i clarificació dels vins, ha lograt obtenir el màxim de perfecció sobre tots els productes similars llençats fins avui a la venda.

L'esmentat producte, d'una inofensivitat absoluta i garantitzada, satisfà les més severes exigències dels més escrupulosos colliters i magatzemistes, logrant una dosi de 15 grams per Hectòlitre (100 litres); evita tota classe d'alteració en un vi, encara que aquest hagi sofert «coupage» o rebaixes de graus, com és en el fermentar, agrejar-se, enterbolir-se, florir-se.

L'esmentat producte és indispensable als senyors exportadors i colliters de vins, per a evitar-se trastons en el viatge, i d'imprevisible necessitat als que venen sos vins en petits garrafons per a famílies, i a tot comerciant, en general, pulcre en ses operacions.

-- Preu: 15 pesetes quilo en pots origen, de llauna --

Caixa de 25 pots (28 quilos), 300 pesetes

Cada pot acompanya les instruccions per a son empleu

“NEUTRACIDOL”

El «NEUTRACIDOL», com el seu nom indica, està destinat a corregir tot excés d'acidesa en els vins, donant excel·lents resultats en els casos d'Acidesa (agres), Picadures, Girats, Escaldats, Verds, Amagranats, etc., etc., obtenint sorollosos i garantizats èxits, excepte en els casos en què un vi està en el màxim d'alguna de aquestes malalties exposades, en el qual cas, si no s'obté curació completa per a donar sortida al vi com bo, al menys permet la barreja amb vins normals, essent a l'ensem cobert de sobres, pel benefici que aquesta barreja reporta, l'escàs valor empleat en el producte.

Es ven en pots originals de llauna de 1 quilo i està admès per les lleis, usant-lo a la dosi de 200 a 400 grs. per hectòl., segons instruccions que el mateix acompanya.

Preu: 7 pesetes quilo. Caixa origen de 25 pots (25 quilos), pesetes 150

En venda: Josep Ezquerra Laspalas, Portal Nou, 16.-Barcelona.—Banús i Soler, Jaume I, 18.-Barcelona.—Vicens Ferrer i Companyia, Plaça Catalunya.-Barcelona.—Joan Cuníllera, Frereria, 1.-Barcelona.—Ramon Roqueta.-Manresa (Barcelona).—Antoni Balcells, Picas, 4.-Tàrraga (Lleyda).—Pere Abadie, Plaça Constitució.-Tortosa (Tarragona).—Grabiél Hernández, Salvà, 10.-València.—Fills de J. Iglesias.-Rioseco (Valladolid).

Productes Enològics

Tanins.—Tartàrics.—Cítrics.—Metabisulfit de Potassa.—Antiferments
—Clarificants àcids.—Gelatines.—Albúmines.—Colorants inofensius.
—Decolorants.—Antiàcids.—Extracte sec.—Aromes: Burdeos, Medoc, Macon, Rioja, Sauterne.—Extracte de Moscatell i Ranci.—Aparells filtres perfectes Nacionals i Estrangers.—Manegues per a baixos de vins.—Manegots per a aparells filtres.—Filtrolina.—Paper filtre.—Herbes Torino per a la fabricació de Vermut.—Essències per a la fabricació de Licors, etc., etc.

JOSEP EZQUERRA LASPALAS

Portal Nou, 16 - Barcelona - Telèfon 479 - S. P.

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

CASA METZGER, S. A.

Casa central:
Passelg de Gràcia, 76

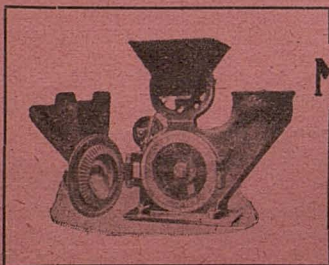
Telèfon: A 1944
Apartat 225

BARCELONA

Sucursals: MADRID — SEVILLA — VALÈNCIA — BILBAO

Instal·lacions completes de tota classe de Laboratoris
Balances "SARTORIUS" :: Microscopis "REICHERT"
Porcellana fina resistent al foc :: Vidre Jena i corrent
Aparells per a tota classe d'anàlisi de vins, "SALLERON",
"MALLIGAND", etc. :: Estoigs portàtils per a anàlisi d'olis
Aparells "GERBER" per a anàlisi i higiene de la llet
Estoigs portàtils per a analitzar RÀPIDAMENT la llet,
APROPIATS PER A VETERINARIS

Grans existències en material de
CIRURGIA I VETERINÀRIA

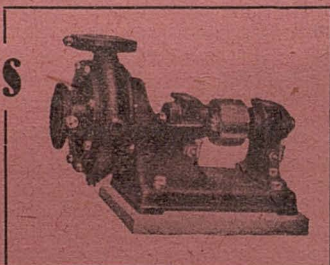

Molins IDEAL per a pinsos.
Molen i garbellen a la vegada,
civada, blat de moro, ordi, fa-
ves, garrofes, palla, etc., etc.

MOTORS

per a olis
i benzina,
de la casa

G E B R.
KÖRTING

BOMBES per a regar
o per altre ús, amb rendi-
ment d'aigua fins a
180,000 litres per minut

**I SEMPRE
EXISTÈN-
CIES!**

HUGO KATTWINKEL

BARCELONA: Viladomat, 158 i 160 - MADRID: Núñez de Balboa, 6

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

El director, tenint en compte la força i direcció del vent, la velocitat del foc, la gent de què disposa i altres circumstàncies locals, veurà la porció de bosc que ha de sacrificar-se i distribuirà els homes en un camí, torrent, cresta, faixa neta, tallafoc, o n'obriran un de nou si no n'hi hagués cap, netejant-lo d'herba i fullaraca i tirant la terra al cantó del foc, mentre altres treballadors, si n'hi haguessin prou, van entretenint el foc a cops de rama. En arribar a la faixa neta, el foc s'apaga per manca de material combustible.

Si el personal escasseja, o bé el foc és tan intens que es tem que traspassi el talla-foc, aleshores pot procedir-se al contrafoc, que consisteix a encendre el bosc, arrant del talla-foc, pel cantó que crema, fent per manera que aquesta onada de foc trobi a l'altra dintre la porció que ha de sacrificar-se i separada de la base d'operacions. Com que el segon incendi, en iniciar-se, tindrà poca força, no serà probable que travessi el talla-foc, i quan l'onada de l'incendi principal arribi, tampoc podrà travessar-lo per manca de material combustible. El procediment és perillós, fins per la seguretat dels treballadors, i el director farà bé de consultar la seva aplicació al personal.

Si per qualsevol circumstància l'incendi traspassés la base d'operacions establerta, hauria de retrocedir-se a una nova base i aplicar novament un contra-foc amb totes les precaucions necessàries.

Si el front de l'incendi és molt extens, no hi ha altre remei que atacar-lo pels costats i anar-lo escanyant fins a reduir-lo de manera que pugui atacar-se de cara.

Després de l'incendi. — Apagat el focus principal de l'incendi, restaran encesos troncs, soques, arrels..., i que amb una mica de vent poden tornar a reproduir l'incendi. Per evitar aquest perill, abans que es retiri la gent, uns quants homes, amb pales i aixades, recorreran la part incendiada, i amb terra apagaran tots els focus que quedin. Malgrat aquesta operació, serà prudent de destinar alguns homes perquè es quedin de vigilància unes quantes hores més.

Immediatament es procedirà a esbrinar la causa de l'incendi, per exigir, si és del cas, les degudes responsabilitats; missió aquesta que incumbeix al propietari o, en llur defecte, a l'administrador, guardabosc, autoritat local, o a la persona més caracteritzada que hagi concorregut a combatre l'incendi. Un examen minuciós del punt d'origen i una investigació ben dirigida, no deixant de banda les indicacions naturals, com la direcció del vent, camins, petjades, etc., portaran a un feliç èxit.

Aquesta recomanació podria semblar quelcom injuriosa; mes, no és així: buscar al qui correspon la responsabilitat d'un desastre, és

complir un deure. Per dissort l'experiència confirma la necessitat dels tals consells. En moltes regions, per vici o covardia, s'ha establert la fórmula d'«autor desconegut», ben còmoda, ja que dispensa interrogatoris, esbrinaments, etc., però que no sempre respon a la veritat ni al deure de guarda fidel de la propietat.

Es començarà tot seguit, abans que el personal s'allunyi del lloc incendiat i el temps ennuvoli el record del desastre esborrant les primeres impressions que sempre són les més verídiques; les versions dels testimonis, de les persones que casualment passaven per allí prop, o treballaven en llocs pròxims..., són dades valiosíssimes. L'examen detingut del punt d'origen, quasi sempre revela com s'ha iniciat l'incendi: si per imprudència de caçadors o fumadors, negligència de treballadors, guspises de les locomotores, globus de paper, mala intenció, etcètera. Totes les dades adquirides, acompanyades d'una valoració, el més exacta possible, del perjudici ocasionat, es lliuraran, en forma ordinària, a les autoritats locals, perquè procedixin en conseqüència a fi d'aplicar les sancions corresponents.

Els articles del Codi penal vigent que fan referència a les sancions establertes per a castigar als causants d'incendis de boscos, diuen:

Art. 566. Seran castigats amb la pena de presidi correccional, en el seu grau màxim, o presidi major, en el seu grau mitjà, quan el dany ocasionat excedeixi de 2,500 pessetes.

1.er Els que incendiaren un edifici destinat a habitació en lloc despoblat.

2.ⁿ Els que incendiaren sembrats, pastures, *monts* o planters.

Art. 567. Quan el dany causat en els casos de l'article anterior no excedeixi de 2,500 pessetes i passi de 250, la pena serà la de presidi correccional, en el seu grau mitjà, o presidi major, en el seu grau mínim.

Art. 568. Si no arribés a 250 pessetes, s'imposarà la pena inferior en un grau, si l'incendi s'hagués causat en edifici, i la inferior en dos, si hagués estat en sembrats, pastures, *monts* o planters.

Art. 569. Quan en l'incendi de sembrats, pastures, *monts* o planters, hi hagués hagut perill de propagació, per haver-n'hi d'altres a continuació dels incendiats, s'imposarà la pena superior en un grau, de la corresponent al delictes.

Art. 573. El culpable d'un incendi o estrall en béns d'altri, no s'eximirà de les penes assenyalades en aquest capítol encara que per a cometre el delictes hagués incendiat o destruït béns de la seva pertinença.

La R. O. de 5 de maig de 1881, concreta les disposicions dictades per

l'Estat per prevenir els incendis i castigar llurs causants en els boscos sotmesos a la seva administració. En els vint-i-sis articles de què consta, dicta la conducta que, respecte a aquest punt, hauran d'observar les autoritats locals, guàrdia civil i personal del ram de monts. Transcriurem alguns articles, el coneixement dels quals estimem d'utilitat pel propietari particular:

Art. 4.^è Els governadors encarregaran molt especialment a les autoritats locals, guàrdia civil, guardes de camp i dependents de seguretat pública, que procurin atendre els llocs més exposats.

Art. 6.^è La guàrdia civil, en les estacions d'istiu i tardor, vigilarà amb més cura i freqüència els punts d'estança i trànsit dels pastors, destralers, asserradors i d'altres que passin pels boscos o que hi treballin i hi romanguin.

Art. 9.^è Tant els Ajuntaments com la guàrdia civil, i tots els empleats del ram de monts, cuidaran, sota la seva més estreta responsabilitat, que es compleixin exactament totes les disposicions vigents de policia forestal dictades amb l'objecte d'evitar els incendis, especialment l'art. 149 de les Ordenances, que prohibeix portar o encendre foc dintre els boscos i a la distància de 180 m. de llurs límits, sota la pena que aquell assenyala. (Es refereix a l'art. 149 de les Ordenances de monts de 1883, que assenyala la pena de 15 a 75 ptes.)

Art. 10.^è Quan hi hagi una necessitat absoluta d'encendre foc en el bosc, es farà en els llocs que designin els caps-de-colla, i en sots de mig a un metre de profunditat, apagant-lo així que s'hagi usat.

Art. 12.^è S'obriran talla-focs, de la corresponent amplada, en els llocs més convenients, per evitar la propagació dels focs.

Art. 18.^è Sempre que ocorri algun incendi en els boscos, es practicaràn les més actives diligències per aclarir les causes que l'han produït i detenir al culpable, si n'hi hagués, passant aquelles al Tribunal competent, així que el seu estat ho permeti, per al més prompte i sever càstig dels que resultin delinqüents.

Art. 20.^è Els boscos cremats seran rigorosament acotats, de conformitat amb el que prevé la Reial ordre-circular de 20 de gener de 1847, que s'observarà amb tota exactitud en totes les seves parts. (En la part dels boscos incendiats no ha de permetre's, durant sis anys, l'aprofitament de les herbes ni dels terrenys, etc.) (La mateixa cosa regeix en els casos en què els monts de propis estiguessin arrendats, sense perjudici que els interessats usin de les accions que els corresponguin. — R. O. de 31 de maig de 1850.)

Lleis protectores de la propietat, prou n'hi ha suficients; però con-

vindria que, per part de qui calgui, s'excités el zel dels funcionaris encarregats d'administrar justícia, en el compliment de llur deure.

Recomanem a tots els propietaris de boscos que, en el cas d'ésser perjudicats per un incendi, procedeixin enèrgicament a la depuració de responsabilitats. No descuidin que la impunitat encoratja al delinqüent i senta un precedent que repercutirà tard o d'hora.

SEGIMON VANDRELL

(Segutrà)

Treballades rufinàries

EN generalitzar-se l'ús de les arades vertedores simples, fixes o giratòries, la tradicional arada romana, que només rascava la terra i no colgava les herbes, i si la terra no estava ben bé a punt i segons com era ella ni les arrencava tampoc, reduint-se a transplantar-la pam ençà pam enllà; la tradicional arada romana, diem, va ésser posada a recó. I nosaltres no ens doldrem, perquè, a més fer mala feina, era generalment pesada i en feia poca. Les treballades sortien cares. És satisfactori que aquestes treballades, someres i lleugeres de l'antiga arada, hagin estat millorades per arreu nous. Però no a tot arreu s'han introduït aquests arreu nous que diem, fent servir la vertedora, ja fixa, ja giratòria, per tota mena de feines i treballades.

Al pla de Reus, per no dir en tot el Camp de Tarragona, és on la maquinària agrícola moderna costa més d'introduir-se. ¿Serà per què la maquinària agrícola fins avui inventada no és prou a posta per a les treballades i cultures, característiques d'aquella encontrada, tota plena d'arbres? ¿Serà per què hi ha la màxima parcel·lació de la propietat? El cas és que nosaltres, del nostre record, no hi hem vist sinó la substitució de l'arada romana, la *pollagana* que en diuen vulgarment a a comarca, per la vertedora fixa o giratòria. Terrés de terròs com generalment són, encara tot just s'hi troben alguns rascles. Bastant i molt pausada es fa la introducció del tallant. Els planets i entrecavadors hi són complets per les labors superficials de primavera i d'estiu. Com fan, doncs, aquestes labors?

Tirada a recó l'arada antiga, amb dental i orelles, també les fan amb la vertedora. Més ben dit, no distingeixen les treballades d'hivern o fondes, girant la terra de sobre a sota, de les d'estiu, que sols tenen per objecte espolcinar la crosta superficial de la terra pels efec-

tes de la capillaritat, meteoritzar-la i evitar la naixença o creixament de males herbes. Quan es troben ofegats de feina, fan ús del tallant, encara que no hi hagi herba per tallar, i si no en tenen, que són la part immensa dels pagesos, allí on no poden arribar es queden tot tranquils o anguniosos.

Alguns pagesos han advertit que s'han adonat o comencen a adonar-se que amb la substitució de l'arada antiga per la vertedora, van sortir d'una rutina per abraçar-ne una altra tant o més perniciosa. Molts, però, encara aferrats a la seva, obsessionats en que amb la vertedora la terra queda més vermella, es colguen millor les herbes i llauen més fondo que no pas efectuaven amb l'arada vella, no s'han donat encara compte d'aquesta nova rutina i de l'irracional de moltes d'aquestes treballades. I potser algunes d'aquestes treballades rutinàries tenen la culpa de més d'un fracàs en les collites.

Quant aquest tipus de pagès al novembre, o tantost ha pogut recollir l'oliva i ha acabat la poda, enfonsa la vertedora en l'olivera o en la vinya el màxim possible, per tal de proporcionar als ceps i oliveres el màxim de terra tova ben esponjada, per facilitar el treball i totes les funcions de les arrels, i disposar la terra a la retenció de la màxima humitat per als mesos secaners d'estiu, segurament que ignora que la major part d'aquest treball afanyós el desfà: l'inutilitza, el tira a perdre; quan arriba l'estiu, i torna a passar amb la mateixa vertedora, girant la terra demunt d'avall novament. Per què així, aquell magatzem d'aigua o humitat que tan treballosament s'havia afanyat en fabricar per evitar-lo de la influència ardenta del sol d'estiu, per tal que els arbres n'anessin bevent a la mida de llurs necessitats pel temps sec, amb una llaurada de la vertedora l'obra, l'avia perquè se'l begui el sol en uns quants dies.

També malmet amb aquesta mena de treballades fondes, i amb que volca la terra damunt d'avall, bona part d'adob que tant diner i privacions acostuma a costar-li. A l'hivern o ja, generalment massa tard, ja propera la primavera, el va colgar ben bé a disposició de l'arrel menuda per a la seva absorció i nodriment de l'arbre. Durant la primavera i l'estiu, s'entrefé amb les treballades fondes, a desenterrar-lo i deixar-lo a la superfície de la terra. Les arrels amb el seu instint meravellós s'allargaran o pujaran cap a flor de terra per absorbir-lo, però, ai las! que el pagès afanyós ja no els hi donarà temps. Abans ja, treballador incansable, l'haurà soterrat novament a vint centímetres, amb la seva inseparable vertedora.

I hom no pot menys de pensar i calcular l'endany que forçosament ha de rebre l'arbre on tot el seu sistema radicular, amb tanta ferida

continua com acostuma a rebre amb semblants treballades, així la vinya, com els olivers. Molt sovint, també per l'avarícia de no cavar dos pams més de sota l'arbre, o de les tires dels ceps, llaura de llarg i de través fins atançar-se a la soca mateix. ¿Bona part d'ineficàcia d'aplicació d'adobs que hem vist, o que ens han contat, no podria atribuir-se a aquest continu enfonsar i desfonsar la terra amb la vertedora?

Per això no és estrany, que adonant-se dels efectes d'aquesta pràctica cultural, hem vist de nou trencar de la cambra dels mals endreços, l'antiga pollagana, l'arada dels nostres avis, per a les treballades de primavera i d'estiu. Aquest arreu, a més que fa una feina molt imperfecta, tantost el camp està un xic brut d'herba, és antieconòmica, perquè per més que l'animal camini, no se'n passa gens de via. Tampoc hom sabria aconsellar el tallant. El tallant és bastant bona eina per matar herba. Per trencar i polcinar la crosta de la terra no n'és tant o gens. Sota de la capa superficial deixa la terra en una solera, que si s'hi passa masses vegades s'endureix d'una manera molt forta. ¿Per què no mostren els pagesos del Camp més afició per introduir el planet o altres tipus de petits cultivadors?

Es fa també encara massa poc ús del rascle. El deixar la terra ben esterrossada immediatament després de la llaurada, no sols es posa en millors condicions perquè obrin sobre ella amb més eficàcia tots els agents atmosfèrics, sinó que es facilita també a la vegada les ulteriors treballades. Sense terrossos, sobre la terra esponjada de planet, hi lliscarà després, fixe, segur, sense trontoll, salt i giragones. Car el planet és un arreu que vol la terra prèviament preparada així. Del contrari, ofereix totes les dificultats que encara troben molts pagesos en el seu maneig, sobretot si l'animal no està avesat a treballar-hi, un dels quals és la manca de fixesa i exigir, per tal, del llaurador una munyeca posada a prova. Amb aquesta eina, o eines semblants, per cada treballada que ara amb angúnies i fatigues donen els ceps i oliveres, n'hi podrien donar tres. Així, desapareixerien aquells herbars que dificulten el bon treball d'aquell, fent-lo antipàtic a molts pagesos, fins a dir que no serveix, no pensant que aquests arreus més que per matar l'herba, són fets per evitar de que en surti, o al menys evitar que es faci grossa. I evitarien tots els inconvenients i perjudicis que causen als ceps i oliveres i tots els arbres en general, que hem vist amb les llaurades fondes d'estiu.

ANGEL DE LA G. GRAU.

Tenir el bestiar brut és preparar-lo a un sens nombre de malalties.

El tercer element

DEIA el bon amic En Vicens Estrem, de Falset, en una correspondència inserta en un dels rotatius que veuen llum a Barcelona, que el conreu de la vinya, mentre el vi estigui en els baixos preus actuals, no és remunerador i majorment en aquelles esquerpes muntanyes tan costoses de treballar i d'arreglar el preciós fruit que ha donat fama mundial a la comarca.

I que aqueix mal ve agreujat per la impossibilitat de substituir el cultiu en quant a la terra, i a l'haver perdut en absolut l'hàbit d'estalvi en quant als homes. Afegeix amb molt d'encert que allí, abans cada casa tenia la seva guardiola acuradament guardada i atesa, que consistia en aquella o aquelles bótes de vi on s'hi dipositava cada any, en forma de reomplir o d'afegir-n'hi una més, uns diners arrencats potser al vici i a la disbauxa o senzillament a les despeses innecessàries, a l'estalvi; al qual estalvi hi contribuïa la bona mestressa tarragonina amb aquell seny i austeritat que la caracteritza.

I aqueixa desaparició de l'esperit de l'estalvi, aqueix flagell que avui ajuda a perdre a l'agricultor, no és pas solament un mal de la comarca falsetana, no; sinó que, si bé és repara, és estès a tota la classe pagesa, des del jornalero i ínfim propietari a la casa tinguda per de més patrimoni entre nosaltres.

Això és evident, com evidents i eficassíssims, al meu modo de veure, són els mitjans que el bon amic proposa; però permeti'm que jo, als dos que diu, n'hi afegeixi un altre, no pas per esmenar la plana, sinó pels desitjos que tinc de contribuir amb les meves, encara que escasses forces, al benestar d'aquella, com de totes les comarques de la nostra terra.

Cooperatives de producció.—Sabem tots, i els de l'esmentada comarca també, per haver-se-n'hi muntat algunes, els bons resultats que donen quan, com en general, van ben administrades i dirigides: cooperatives de consum, no tan necessàries als pagesos com les primeres, però importantíssimes també baix el seu aspecte.

Veu's aquí harmonitzada tota l'economia de l'agricultura. Per una part, abaratiment de cost de producció, augment de qualitat i fins de quantitat, minva de pèrdues, aprofitament fins del més ínfim so-producte, augment de preu per raó dels molts conceptes emesos i altres que normalment proporciona la cooperació; per l'altra, assegurança de pes

i qualitat, condicions avui força dubtoses ambdues; preus mínims, reducció de despeses d'expansió... total, augment de preu (estalvi de diners) pel mateix concepte.

Falta la tercera que proposo: el mitjà que estimuli, propagui i faciliti l'estalvi.

Ja ho diu l'amic quan demana que una de les missions dels cellers cooperatius arreu de Catalunya escampats, sigui la d'introduir la virtut del treball i de l'estalvi entre nosaltres».

Doncs bé; tornem al temps aquell de la benaurada i mantes vegades consoladora bóta del vi ranci, d'aquell licor que solament allí es troba, tornem a emprar, si bé ara col·lectivament i ens serà més fàcil encara, aquell mitjà de fer el vi ranci, en aquelles bótes tan guardades i que segurament sense donar-nos-en compte, han sigut el vehicle que ha portat el nom de «Priorat» de l'un a l'altre cap de terra.

Introduïm en els nostres cellers cooperatius el costum, l'obligació de constituir aqueixa guardiola deixant una petita part de la nostra collita, la suficient perquè dintre d'alguns anys poguem disposar d'un regular dipòsit d'aquell vi i sense resultar gravós pel soci, amb el qual, no solament lograrem ço que de bon principi ens proposàvem, això és, l'estalvi, sinó que retornem a aquell temps que la bóta feia el nom del «Priorat», avui per les raons exposades i lamentades perdut, o conservat per especuladors que juguen tant amb la mercaderia com amb aquell nom consagrat pels segles.

I aqueix procediment, observat o no, està estatut en un dels cellers cooperatius d'aquelles terres, precisament en vistes a lo que deixo exposat.

I al costat d'això, bastim-hi la caixa rural. Però no una Caixa rural freda, sense els nostres entusiasmes i els nostres amors, no; que això ja fóra crear un cos que naixeria poc menys que mort. Es veritat que són els diners, les xifres i els papers els elements nutritius de les entitats que, com les caixes rurals, són merament de caràcter econòmic; però és que aqueixes nostres, al menys fins que tots aqueixos elements l'hagin fet forta, necessita del nostre alè i ben prop per escalfar-la, vol ésser sotmoguda amorosament pels seus homes i, sobretot, necessita que ells la nodreixin.

«Quants diners hi ha fóra de cada poble que nodreixen entitats totes no agrícoles?

Doncs aqueixos i els que es guarden improductius, i els que ella ensenyaria d'estalviar i fins els que tinguem que de moment no n'haguem de fer ús, ha d'ésser la base. Però ho ha d'ésser de veritat, hi hem d'anar amb tot el cor, amb tota la confiança i amb tota la bona fe.

Jo us podria citar casos, amic Sr. Estrem i amics del Priorat, de

pobles tinguts, i amb raó, per pobres, que estan en pitjors condicions econòmiques de moment, que les vostres, i que quan se'ls ha donat aqueix mitjà d'estalvi i s'ha propagat i s'ha ensenyat a estalviar i a portar el diner arrencat potser també del joc i d'altres vicis, cap a la Caixa rural, i això s'ha fet no solament predicant-ho, sinó convencent a les persones a cada una d'elles personalment i sobretot, *donant l'exemple*, aquell poble ha tingut a la seva Caixa centes mils pessetes; aquells pagesos que mai haurien tingut una pesseta, tenen avui un bocí de terra seu... ben seu, aquella noia està dotada que no ho estaria, aquell malalt ha sigut ben atès, aquell animal vell ha sigut ben substituït... ¿què més?

Es diu de pobles com la majoria dels de la comarca esmentada, que seria ineficàç la Caixa rural perquè solament s'hauria de dedicar a deixes, i aquestes no es podrien efectuar per manca absoluta d'entrades de capitals, amb els quals efectuar-les.

Jo no sé el que passaria, no puc entrar en les butxaques de ningú... però sóc dels que no creu que hi hagi pobles diferents, i dels que creuen que tots tenen les mateixes virtuts i els mateixos vicis i, per lo tant, a tots, per iguals procediments se'ls podria conduir.

JOSEP M.ª RENDE.

El conreu de l'all a Banyoles

II

LA veritable malaltia dels alls a Banyoles és el *boixat*, que en menys de quinze dies pot destruir la collita. Totes les altres plegades no fan un mal que es pugui comparar al d'aquesta, que té preocupats els pagesos que la pateixen i els tècnics que, inútilment fins ara, l'estudien.

El boixat es manifesta en dos moments diferents; el primer té lloc al cap d'una vintena de dies de la germinació, i el segon, cap allí al maig o juny. En el primer període la infecció és tant o més ràpida que en el segon, però es manifesta d'una manera un xic diversa; els primers símptomes exteriors apareixen a les fulles que es tornen grogues i marcides, i als dos o tres dies presenten seques les extremitats: la planta es cobreix d'un floriment i acaba per podrir-se ràpidament junt amb les arrels. Sovint en vint dies queden destruïts rodals d'una vintena de metres de circumferència.

En el segon període, els primers símptomes es manifesten quan l'all comença a perdre la verdor augmentant-ne la grogor natural, que comprèn tot el nirvi de les fulles més velles, les quals cauen, desprenent una olor desagradosa com si estiguessin en putrefacció. Sembla com si l'agent de la malaltia iniciés la seva acció entre les arrels i la meitat de la capça, estenent-la després a les fulles.

La destrucció pot ésser total o parcial, i en aquest cas queda una capça sense escorça i mig consumida però amb els bulbs sencers i despedint la fetor característica.

L'atac en el segon període és també molt ràpid, puix que en vuit dies pot ésser destruïda tota la collita.

En les anyades plujoses durant els mesos d'abril i maig, el boixat no fa gaire mal; tampoc és gaire fort quant la sement s'ha pogut recollir en temps sec.

De la boixadura no es coneixen encara les causes, malgrat els estudis de varis autors, ni cap remei, malgrat els productes, molt cars i absolutament ineficaços, que algú ha posat a la venda.

L'all té a Banyoles altres malalties, però cap d'elles arriba a fer el mal del boixat, el qual pot ben bé comptar-se que destrueix, cada any la tercera part de la collita.

Entre les anomalies que cal citar n'hi ha una de ben particular, que si no fa dany pels alls destinats al consum, en fa, i important de vegades, pels que es destinen a la sembra; consisteix en que els bulbs de la capça, en lloc de formar un sol gra formen també una petita capça que no serveix per sembrar. Per això en reservar els alls per sement cal escollir-los d'un tros en aquesta anomalia no es presenti o sigui poc important.

Els alls atacats d'aquest mal es coneixen perquè a mesura que creixen, al mig del tronc, en comptes de sortir bones fulles de tamany regular, en surten unes de molt petites que comuniquen amb el bulb que forma capça en lloc de gra.

Es bulbs que formen capça a voltes són formats fora d'aquesta en la part exterior i a voltes en la interior.

Un altre accident característic té lloc quan, a últims de juny, després d'una secada persistent, els alls es reguen: la regada pot determinar llur ràpida mort. Això, com he pogut constatar, s'evita regant abans que la planta hagi patit per l'excés de sequedat; és a dir quan es veu que les pluges tardaran molt, de manera que l'all en pugui sofrir, abans que arribi a sofrir-ne es dona la regada, procurant també que no sigui massa abundant. Aquesta senzilla precaució és suficient per evitar tot perill.

Comerç i preus.—El preu de l'all és bastant variable; a voltes en l'espai de vuit dies i menys i tot puja o baixa de 10 a 20 cèntims per quilo, segons l'estat del mercat.

El mercat regulador dels preus és l'Havana, i segons com vagin allí les coses nosaltres venem millor o pitjor.

Aquest any els alls s'han pagat a 65 i a 75 cèntims el quilo, bons i enriestrats (cappares); l'any passat al començament de la campanya es pagaven al mateix preu, però cap a l'últim devallaren fins a 39 cèntims. Durant la guerra els preus foren magnífics, arribant fins a les 2'50 i 3 pessetes el quilo, que no s'havien vist mai, i que probablement no veurem més si no hi ha un altra guerra tremenda com la passada.

Generalment els alls no es venen a quilos sinó a forces. De forces n'hi han de moltes classes; segons la manera d'ésser triats i segons la qualitat fan un pes diferent, i això ho té en compte el comprador en establir el preu.

Un forc d'all petit fa aproximadament uns amb altres, un quilo; la classe extra en canvi assoleix els 2,5 quilos i pot arribar als 7 ó 8 quilos. Aquest pes, però, constitueix una excepció per tal com la major part no passa pas dels 3 ó 4 quilos. Amb bona sement, en bones terres, ben adobades, sembrant clar i seleccionat després el producte, s'han pogut fer forces del pes de 10 quilos.

La venda dels alls té lloc des del juliol fins al novembre per l'exportació; de novembre en endavant es venen als mercats de l'interior, i es venen en brut a tant el forc; si són enriestrats (cappares) es venen a tant el quilo.

Els alls destinats a l'exportació es venen enriestrats; aquesta feina és feta exclusivament per dones les quals acostumen a enristrar de 25 a 30 forces per dia, cobrant 15 cèntims. Algunes, però, de més llestes poden fer més feina. L'enristrament sol fer-lo el comprador a casa seva, encara que hi hagin pagesos que preparen la collita pròpia.

La ristra es fa amb balca d'Amposta i d'Empordà; la primera és la preferida. Amb aquesta balca es fa una trena i a cada passada de la trena es posa una capça d'all — a la qual prèviament ha estat treta la pela de sobre perquè tingui més presentació — formant dos restos fins a posar-ne 50 a cada un. Aleshores s'aparellen de dos en dos acabant-les de nuar amb les mateixes trenes. Així el forc queda convertit en ristra (cappara).

Un cop enriestrats els alls es posen a secar durant uns quants dies, i després es procedeix a embalar-los.

Cada bala es compon de 28 ristres d'all, si són de classe extra, i de 32, si són de classe mitjana, que es posen en capes de quatre, dins

d'una caixa especial airejable per evitar la fermentació. Aquesta caixa, un cop tancada, queda a punt d'ésser expedida. Cada bala fa uns 100 ó 125 quilos.

Actualment per fer aquesta feina d'enristrar manquen braços per tal com les dones, que com hem dit, són les que la fan, són atretes per les fàbriques de vàries menes establertes a Banyoles. Es calcula que un terç de les dones banyolines van a la fàbrica.

En els tallers dels compradors treballen durant tota la temporada unes 300 dones, les quals, junt amb les que treballen particularment, fan una producció diària de més de 7,500 ristres. Com es veu, l'all dóna treball a un número important de persones.

Els alls nostres són venuts generalment a comissionistes que treballen per compte de compradors de Barcelona. El nostre Sindicat agrícola ha efectuat directament algunes vendes a negociants barcelonins, i ha intentat també l'exportació directa a l'estranger. Aquesta, però, no ha tingut èxit degut a la poca confiança dels receptors de la mercaderia a l'estranger.

A Banyoles no s'ha pogut establir mai un mercat d'all; fan de mercat, amb més o menys importància, els dijous Figueres i els dissabtes Girona. Es ben estrany que al lloc de producció no es pugui establir un mercat; la causa potser cal cercar-la en la conveniència dels compradors els quals tenen interès que no se'n faci, i que els pagesos hagin d'anar fora de casa a vendre.

Els negociants envien els alls a diferents països, generalment a Amèrica; dels que s'adquireixen al mercat de Figueres, bones partides són exportades a França, Cuba, Argentina, Puerto Rico, Estats Units, etcètera, són els clients habituals. El comerç espanyol d'all és força important; en general cal comptar sobre una exportació que oscilla al voltant d'uns 45 mil quintars mètrics, més aviat més que menys. Des de 1910 no ha baixat mai dels 40 mil quintars. i ha pujat a 75 mil en l'any 1916, que fou el de major exportació.

Com hem vist, però, el conreu de l'all, un xic per les produccions més aviat baixes que s'obtenen si es comparen amb les que, segons diversos autors, s'assoleixen a l'estranger, i un xic per les malalties, sobretot el boixat, no resulta a Banyoles, malgrat l'extensió que ha anat prenent, sempre remunerador.

Val la pena de curar aquest conreu, d'estudiar-lo i de millorar-lo tant més quan sembla que Itàlia, que és la nostra eterna competidora, comença a deixar sentir la seva acció en alguns mercats de l'estranger.

BAUDILI JUSCAFRESSA.

Les rotacions agràries

I

VAL la pena de parlar un xic de rotacions agràries, car a Catalunya són descuidadíssimes. Pel que sabem, són poques les comarques on es segueix una rotació; en general el pagès sembla el que li sembla sense seguir un ordre regular o procurant alternar les plantes segons llur naturalesa, però molt empíricament. L'essencial, però, no és alternar a ull sinó establir un ordre racional de successió, i anar-lo seguint amb regularitat, car així s'aprofiten millor les condicions del terreny, s'estalvien treballs, s'utilitzen millor els adobs, etc.

En altres països, en tota finca, es segueix sense alteració una rotació, i cal que a la nostra terra això esdevingui una pràctica fonamental i corrent.

No ignora ningú que una planta no vegeta igualment bé en un terreny, quan hi és cultivada varies vegades seguides. Així el blat es dona malament — o no tant bé — al darrera de blat, les faves al darrera de faves, etc.

Això depèn del fet que una planta després d'haver vegetat i fructificat en una terra, l'ha privada de bona part dels principis actius que contenia, de manera que conreada de nou en la mateixa terra, troba en ella una quantitat menor o insuficient d'aquests principis que necessita.

La raó del cansament del terreny és també una altra. L'americà Whitney ha tornat a valoritzar la teoria formulada fa molts anys per De Candolle, segons la qual una espècie vegetal succeeix mal a si mateixa a causa de les substàncies tòxiques (*toxines*) emeses per les seves arrels en conseqüència de l'activitat vegetativa, les quals són danyoses per l'espècie que les ha produïdes mentre, en la generalitat dels casos, no fan cap mal a espècies diferents. Els adobs, les treballades, les rotacions, són beneficioses segons aquesta teoria principalment per la destrucció que fan de les toxines deixades pel conreu al terreny.

Si després d'haver conreat una planta qualsevol el terreny es deixa en repòs durant un temps suficient, pot adquirir novament la seva fertilitat.

La raó d'aquesta renovació de la fertilitat cal cercar-la en dos fets: la desaparició de les toxines — per l'acció combinada dels agents atmosfèrics, i de la vegetació espontània que es desenrotlla — i l'estat en el qual es troben els materials nutritius en el terreny.

El nitrogen, en efecte, es troba principalment en forma de matèria orgànica, l'anhidrid fosfòric combinat amb l'alumini i el ferro, i la potassa combinada amb el silici, és a dir, aquests tres elements essencials per la nutrició dels vegetals, es troben en una forma no assimilable per les plantes.

En conrear per la primera vegada una planta determinada, aquesta pot trobar en el terreny una quantitat suficient de nitrogen, potassa i anhidrid fosfòric en estat assimilable per vegetar vigorosament, però en aprofitar-los, deixarà empobrit el terreny pel conreu successiu. Deixant la terra en repòs per qualche temps, es donarà manera que les substàncies no assimilables es transformin almenys parcialment en substàncies de fàcil absorció. Aquesta transformació és més ràpida si la terra és treballada regularment.

Es pot, però, abreviar la duració del repòs necessari al terreny mitjançant adobades; és més, usant abans de la sembra adobs de composició convenient es poden obtenir per un número indefinit d'anys, collites abundants conreant sempre la mateixa planta tal com han fet alguns experimentadors; però això no resulta econòmicament convenient en el gran conreu, i es prefereix alternar el conreu de plantes que presentin exigències diferents i que posseint aparells radiculars diversos exhauereixin capes del terreny de fondària diferent.

Fem un exemple per esclarir aquest concepte.

Una collita de blat de 20 hectolitres, o sigui de 1,600 quilos de gra amb 3,500 quilos de palla, treurà del terreny:

	Amb el gra	Amb la palla	Total
Nitrogen.	33.3	16.8	50.1
Anhidrid fosfòric.	12.6	7.7	20.3
Potassa.	8.3	22.0	30.3
Calç.	0.8	9.8	10.6

Muntz i Girard, han trobat que les arrels del blat són així repartides en el terreny:

En la primera capa de 25 centímetres.	921.0 quilos
En la segona capa de 25 centímetres.	292.0 »
En la tercera capa de 25 centímetres.	248.0 »
En la quarta capa de 25 centímetres.	101.4 »
En la quinta capa de 25 centímetres.	110.0 »

La major part de les arrels, doncs, es troba a la primera capa de 25 centímetres; el blat, per això, com també els altres cereals d'hivern,

treu els seus aliments de la capa superficial del terreny. Repetint el conreu del blat o d'altres cereals d'hivern en el mateix terreny, s'exhaureixen les capes superficials, ço que explica per què les collites vagin fent-se cada cop més petites. Si després del blat es conrea un altra planta, una lleguminosa, per exemple, el fenc, les coses canvien. Una collita de 25,000 quilos de fenc per hectàrea, treu del terreny:

Nitrogen.	120	quilos
Anhídrid fosfòric.	57.5	»
Potassa.	110	»
Calç.	120	»

Ço és, una quantitat molt més gran que la treta pel blat. Però no s'ha d'oblidar que el fenc, essent lleguminosa, enriqueix el terreny en nitrogen, i que els altres aliments, posseint com posseeix arrels molt desenrotllades, els treurà de les capes més fondes on no arriben a penes els cereals.

En efecte, les dades següents demostren que el fenc té les arrels a una profunditat bastant major que el blat:

En la primera capa de 25 centímetres.	149.1	quilos
En la segona capa de 25 centímetres.	425	»
En la tercera capa de 25 centímetres.	230	»
En la quarta capa de 25 centímetres.	108.8	»
En la quinta capa de 25 centímetres.	35.2	»

Així, doncs, mentre el blat exhaureix les capes superficials, el fenc es nodreix dels aliments continguts en les capes fondes. Per això després del fenc un altre fenc no aniria gaire bé, mentre el blat podrà desenrotllar-se perfectament perquè trobarà en la capa superficial on viuen les seves arrels, les despulles de la lleguminosa, ço és, nitrogen procedent de l'aire i fosfats i potassa procedents de les capes fondes del terreny on la llegum ha anat a cercar-los. No és rar observar que, per exemple, el blat, es dona bé després d'un cereal d'estiu com el blat de moro. Això té la seva explicació pensant que els cereals d'estiu reben ordinàriament adobades copioses, tant en fer la sembra com més tard i que d'aquests adobs en queda una part que és aprofitat pel conreu següent.

Aquesta és, doncs, una de les raons en favor de les rotacions: en permetre l'aprofitament, podem dir, alternat, dels elements nutritius.

AGRICOLA

(Seguirà)

COMENTARIS

El plet dels vinyaters

Com saben els lectors, a Madrid s'han reunit els més caracteritzats representants dels interessos vinícoles i alcoholars per exposar, davant dels delegats oficials, llurs punts de mira.

Aquests són veritablement contraposats. Els dels vinyaters catalans són ja coneguts. Resumim ara el dels altres representants convocats a la reunió.

Els alcoholars de la Manxa coincideixen amb els vinyaters catalans, sostenint que l'alcohol industrial no deu usar-se en la fabricació de begudes alcohòliques.

Els fabricants de sucre són partidaris decidits de que les coses se-gueixin com ara.

Els fabricants d'alcohol de blat de móro, representats pel Senyor Folch, de Barcelona, són de la mateixa opinió.

El mateix pensen els licoristes valencians, encara que sobre alguns punts estiguin disposats a cedir.

La «Asociación Nacional de Viticultores» sosté la necessitat no de prohibir l'ús de l'alcohol industrial en la fabricació de begudes alcohòliques per tal com, des del punt de vista higiènic, tots els alcohols rectificats són iguals, sinó de modificar els impostos: l'alcohol vinic hauria de pagar 40 pessetes en lloc de 70 com ara, els industrials, obtinguts de productes del país haurien de continuar pagant 100, i els obtinguts de blat de moro haurien de gravar-se amb un impost de 125 pessetes.

El mateix pensa la «Asociación de criadores y exportadores de vinos de Jerez».

Aquests són els parers. Ara la Comissió nomenada pel Directori, ha de dictaminar, i aquest ha de disposar.

Nosaltres tenim el pressentiment que les coses no aniran bé pels vinyaters.

La clorosi de les plantes

Les causes de la clorosi no són prou ben conegudes encara, per això els estudis sobre aquesta malaltia, que ataca tota mena de plantes, són continuats a tot arreu.

L'Institut Vitícola de Budapest ha comunicat recentment els resultats dels seus experiments, cultivant ceps en solucions nutritives variadíssimes. Addicionant un excés de carbonat de calç a les solucions, les plantes que en elles viuen són atacades per la clorosi. Aquest fet ja era conegut per tal com ningú no ignora que en terres fortament calices, les plantes esdevenen groguenques. Però l'experiment de l'Institut de Budapest ha permès de conèixer el mecanisme, diguem-ho així, del mal. La presència d'un excés de carbonat de calç, detura el creixement dels pèls radiculars que s'arruguen i s'ennegreixen i esdevenen inactius, és a dir, incapaços d'efectuar la funció d'absorció que els és encomanada. La planta per això no s'alimenta. El ferro, afegit

URALITA

per a cobertes i per a recobriments, Tuberia,
Dipòsits per aigua

Sostres d'Uralita

per a emprar en la *Lluita contra la mosca de l'oliva*, segons el sistema del professor Lotrointe - Els sostres d'*Uralita* són inoxidables, lleugers, de duració indefinida i no tenen competidor - Els sostres d'*Uralita* són fabricats amb *amiant* i *ciment* exclusivament - Els sostres d'*Uralita* han sigut empleats, per consell dels senyors Tècnics de la Mancomunitat de Catalunya i del de varis Consells Provincials de Foment catalans, amb èxit satisfactori

Demaneu prospectes i preus a

URALITA, S. A.

Central: BARCELONA, Plaça A. López, 15 - Teléfs. 1644 A. i 848 A.
Madrid - València - Sevilla - Lleyda - Salamanca - Toledo

ALTHEIN

PINSO MELASSAT SEC
per a tota mena de bestiar

Rendeix la major utilitat
en l'engreix i la producció
de la llet

Elevador Multicel·lular

Caruelle

La bomba que
menys gasia

La única que s'instal·la
sense baixar al pou
Pot funcionar a mà

Constructor:

A. Piñol

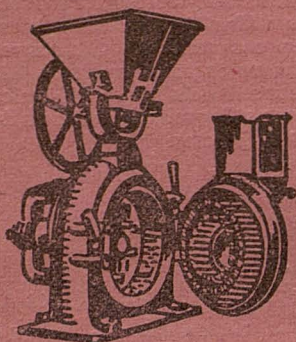
Les Franqueses
Província de Barcelona

En dirigir-vos a les cases anuncïadores, citeu **AGRICULTURA**

Molí Triturador belga

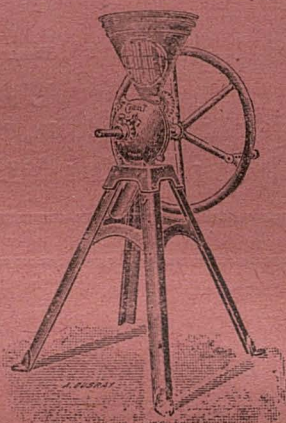
L'únic que
reuneix tots
els avental-
les i necessi-
tats per a l'e-
laboració de
:: pinsos ::

"Royal Triumph"

Tenim mun-
tada una sec-
ció d'assaigs,
on poden
veure's fun-
:: cionar ::
Referències a
satisfacció.
Moltes facili-
tats de paga-
:: ment ::

Els més perfectes del món, molen,
tamissen i barregen amb una
sola passada totes les matèries, ja si-
guin dures, mig-dures o flonges: ce-
reals, palles, alls, garrofes, terres,
sucre, calç, guix, tronc, fulles, dro-
gues, ossos,
ordi, civa-
da, draps,
sofre, espi-
gues de blat
de moro,
canyes,
adobs, etc.,
especial per
a barreges
:: íntimes ::

Grans existències de Molins a mà :: Prospeccies gratis

POLVORITZADOR "LE RATIONNEL"

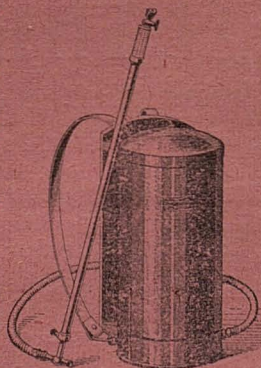
Per aire comprimit : Alta pressió contínua : La compressió
de l'aire sols es verifica una vegada al dia : El més eficaç per
al tractament dels arbres :: Adquirir pels Serveis Tècnics
d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya : Blanqueja
i pinta 100 metres quadrats en 10 minuts : Adoptat per més
de 200 pintors de Barcelona

"La Xeringa Avícola"

PER A TRACTAMENTS DEL
BESTIAR, AUS I JARDINS

Hening Turpini i C.^a REPRESENTANTS

Consell de Ceni
(entre Muntaner i Casanova), 239 - BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

en forma de sulfat, com s'acostuma habitualment, no produeix efectes sensibles.

El procediment que ha anat millor ha estat el de neutralitzar l'alcalinitat amb un àcid, per exemple, àcid sulfúric.

Això fa pensar que el sistema de combatre les males herbes, mitjançant pulveritzacions de àcid sulfúric, podrà resultar indirectament útil per combatre la clorosi.

Els aparells mecànics i els ocells

Comparant la velocitat dels aparells mecànics voladors amb la dels ocells que solquen l'espai, es veu que aquests no es queden pas endarrera.

La locomotora arriba en certs moments a córrer de 110 a 120 quilòmetres per hora. L'automòbil també en petites distàncies marca 150 quilòmetres, i finalment algun aeriplà arriba a guanyar la velocitat de 160 quilòmetres.

Ara bé: la guatlla fa vols de 17 metres per segon, ço que fa un total de 61 quilòmetres per hora. El colom missatger, 27 metres o sigui 100 quilòmetres. L'àliga 31 metres, equivalents a 112 quilòmetres per hora. L'aureneta 67 metres per segon o siguin 241 quilòmetres per hora, i finalment el martí pescador 88 metres per segon, ço que dona un resultat de 366 quilòmetres per segon.

L'home, doncs, té d'avivar bona cosa l'enginy, abans no sobrepassarà en velocitat a certs ocells.

L'aprofitament d'una planta espontània

A la part meridional de Catalunya és molt freqüent la *Chamaerops humilis* (palmito) una petita palma, la única palma europea, característica de la península ibèrica.

Aquesta planta humil ha cridat l'atenció dels francesos al Marroc. La fibra de la palma, que és continguda a la fulla en la proporció del 35 a 40 per cent, dona lloc a Argèlia a una indústria florent, la fabricació de l'anomenat crin vegetal. Abans de la guerra se'n produïen 50 mil tones de les quals unes 45 mil eren exportades.

Però la palma es pot utilitzar d'altres maneres. A Lió es prepara amb ella una tela sòlida, i es poden fabricar sacs i cordes com amb el jute.

Els fruits i les arrels contenen taní; les arrels contenen també fècules. Mil quilos de palma poden proporcionar 64 quilos d'alcohol — procedents de 131 quilos de substàncies sacarificables — i 22 de taní.

Actualment s'estudia la possibilitat de fabricar amb ella pasta de paper, i sembla que es podrà arribar a la fabricació de seda artificial.

Ja corre el ferrocarril del Pallaresa

Després de més de 50 anys de parlar-se del ferrocarril Noguera Pallaresa, per fi solca ja per la primera secció o sigui el tros comprés entre Lleyda i Balaguer. Déu vulgui que aviat el vegem entrar a França, però té de ploure bona cosa encara, degut al gran número de túnels que hauran de construir-se.

En la primera secció no n'hi ha cap, mes en la segona que comprèn de Balaguer a Santalinya, així que arriba a Llorens, atravessa dos túnels petits, i entra tot seguit al tercer, prop del Mas del Rata, qual túnel té prop de quatre quilòmetres i surt a dalt de Santalinya.

En la secció tercera, de Santalinya a Tremp, el ferrocarril atravesarà 32 túnels, de poca llargada.

La quarta secció comprèn des de Tremp a Sort, trobant set túnels entre Tremp i Salàs, no cap entre Salàs i la Pobla, sis entre Pobla i Gerri i cinc entre Gerri i Sort, tots ells de molt poca llargada.

La secció quinta va de Sort a Esterri d'Aneó, i comprèn numerosos túnels. Un entre Sort i Rialp, quinze entre Rialp i Llavorsí, set entre Llavorsí i Escaló, i set més entre Escaló i Esterri. Tots són molt curts, excepte el que fa set sortint de Rialp, que tindrà més de dos quilòmetres.

La darrera secció és la sexta; és curta, sols té un poc més de nou quilòmetres, i té 12 túnels des d'Esterri a Isil, i un de molt llarg que serà l'internacional, tindrà 8,460 metres.

Aquest ferrocarril tindrà, doncs, 96 túnels, que farà que costi un ull de la cara el ferrocarril que té de transportar els productes agropequaris de les conques del Pallaresa.

INFORMACIONS COMERCIALS

Vins

Regeix bé la vinya i pren un creixent senyalat, aprofitant la bonança gairebé estival, car la calor s'ha presentat com fixa, amb curtes variants. L'aspecte general és satisfactori, però abril fou avar d'aigües, i maig resta ben allunyat de les repetides ruixades que el refrà assegurava. Val a dir que si en aquest sentit sembla que les criptogames ens vulguin deixar tranquils, no devem fiar-hi prou, i es té en compte que un petit salt de l'higròmetre, dins d'una temperatura relativament alta, podria treure'ns de cop les belles promeses fent-nos acuitar en les sufocades. No cridem, però, el mal temps, que bé massa que ens vetlla d'un munt d'anys ençà, i diguem que, sortosament per ara, la vinya mena bé el seu vegetar.

A França i Itàlia el règim de pluges ha beneficiat els vinyats, bé que amb pronòstic d'altisa (escarbató) que no semblen massa comprometedors. És de preveure que si l'aigua donarà defensa als ceps en els llargs mesos d'avant collita en dits països, aquí potser la trobarem a faltar en l'eixutesa de juliol i agost. No és possible menar-lo tot al just encaix del desig.

En quant als mercats estrangers, que el nostre comerç segueix atent, com si avui poguessin fer-nos patró, hi trobem una nota d'encalmament, i les cotitzacions de Cette, per exemple, no senyalen variant als preus dels vins negres o clars que s'han pres, dels 11 als 12 graus hectòlitre, de 78 a 80 francs, ço que no suposa un aventatge, malgrat

una reacció en les cotitzacions dels canvis. Sobre vagó a París, pels vins de 12 graus, l'hectòlitre s'ha pres dels 125 als 130 francs, ço que tampoc és massa remunerador. El sentit d'embarcament a França segueix, si fa o no fa, tan mandrós com fins ara. Bèlgica, en canvi, sembla ser-nos més profitosa a l'haver intensificat — bé que no molt — una represa de negocis amb nostra nació. Els vins, però, que ens accepta han d'ésser blancs molt ben criats, gairebé de marca, i ja serem a comprendre que no pot això afectar als stoks que tenim disponibles als cellers com tipus corrents.

Per casa, el moviment comprovat el darrer més, no ha pas augmentat, mantenint-se tot just, però encara amb mostres de desmenjament per part dels corredors, que obeeixen, sens dubte, el mot d'ordre d'aturar les pretensions.

Sabem que molts intermediaris tenien ajustades partides i que havent-les tingut que realitzar un xic dessota el preu de compra, realitzaren altres partides a la baixa i cerquen ara que s'activi el mercat per a compensar-se. Mes el camí que menen és contraproduent per a llurs

VINYATERS proveu els **CALDOS A BASE DE SOSA** són els més moderns i de més eficàcia. Demaneu fórmules als Magatzems de drogues o dirigiu-vos a SOLVAY & C.^a - Apartat 403 - BARCELONA

especulacions, car en deturar l'alça hi van molt més interessats els comerciants i magatzemistes que aquests compradors d'ocasió a la que salta.

Bon goig, que es mantenen els preus de la darrera quinzena, si és que és cosa gojosa servir un mal de preu derrotat. Mes és així i no res podem fer-hi els productors mentre visquem esperançats del sant manà que les intermediacions i terceries han de regalar-nos.

No s'escau encara res concret de la informació sobre l'ús legítimat de l'alcohol industrial en els cupatges dels vins. Les revistes tècniques — de nervi comercial alcoholer — escateixen, comenten i volen pendre l'argumentació sobre conceptes econòmics i fiscals. Podríem ben a gust seguir-los per aquestes vies, si els recursos que recreen fossin sincers; però com blat de moro i melasses ens tenen molt escarmentats, deixarem que el Directori posi en clar totes les intencions passant per alt les paraules. Si el Directori es posa a escatir la riquesa vitivinícola d'Espanya, i la pondera imparcialment amb la industrial exòtica que ha vingut competint-nos, farà abstrucció d'uns interessos creats i el plet racional el guanyaríem els viticultors, si no d'una manera radical i absoluta, amb unes disposicions més encertades que les antigues i actuals del camp qui pugui, saltant tots els marges d'una legislació menyspreada i retuda per abusos de tota mena.

PERE J. LLORT

Olie

Sembla que en totes les nostres contrades oleícoles els arbres presenten una abundosa florida, però és general l'opinió, tant en una contrada com altra, que manca aigua; si aquests dies plogués tindríem bastant assegurada la collita a tot Catalunya.

A Aragó, també es queixen del mateix, però allí la cosa és més greu, car encara que plogués, no es creu que pugui haver-hi una collita, degut a l'estat llastimós en que han quedat els arbres després de tanta secada.

A Castella, hi ha plogut i diuen que hi haurà més de mitja collita, i no cal parlar d'Andalusia, on, no obstant haver tingut bona anyada, en tornaran a tenir en més quantitat en la nova collita.

L'aspecte del mercat és del tot desastrós; no hi ha cap orientació, perquè no es fa cap operació.

L'exportació, del tot parada; els italians i francesos s'han fet els amos per tal com a principi de campanya van comprar a Espanya fins a omplir del tot els seus cups o dipòsits, mentre que els comerciants espanyols, pensant en la baixa, venien i es quedaven sense oli. Què passa ara? Que ells venen a l'estranger a preus molt més barats que els nostres, puix els nostres comerciants no hi poden competir perquè l'oli que tenen a casa els costa a més preu. Un any per una cosa, un altre any per una altra resulta que la poca clientela de marca que teníem se'n torna a les nacions veïnes, mentre nosaltres, essent els que més produïm, ens tornem esclaus d'ells i éns quedem sense clientela.

El mercat interior tampoc compra; tenim davant l'oli de cacauet, que fa forta competència als olis andalusos, arribant a l'extrem que en aquests últims dies han sigut tan poques les operacions que s'han fet, que no es pot marcar cap preu com a real.

No obstant la paràlització, notem una forta resistència en els andalusos a vendre, ço que fa que es vagin sostenint i augmentant els preus. Així tenim que els corrents andalusos es cotitzen a 50 duros carga i els fins a 54 o 56, segons classe. Les operacions amb olis del país són nul·les.

Els olis al sulfur estan també molt estancats i amb gran sosteniment per part del tenedor, puix les seves existències són escasses de veritat.

LISINI ANDREU

Cereals

Ha plogut i aqueix fet ha animat qui-sap-lo als fabricants i als cereal·listes. Tots ténen la perspectiva d'una bona collita, cosina germana d'una època d'abundor que s'ha de traduir en una baixa de preus pels fabricants, i en una sobrietat o cosa així de blat pels agricultors i comerciants.

I per aquelles coses tan anòmales en el mercat, això es produïa en condicions ben especials. Des de la darrera informació nostra, els blats estaven sostinguts de preu i a preu ben ferm; les cases de Castella no cedien si no se'ls pagaven els preus que elles demanaven, i era en va que els fabricants oferissin mitja pesseta menys per cent quilos, però ve un fabricant, un poderós fabricant que sempre sol tenir a la ratlla de tres cents vagons de blat en existència, i posa un cartell declarant-se comprador de tota partida de vint vagons que se li presentin de blat de Villada que sens dubte necessitava per a fer les seves barreges. Fetes les compres a preu que sembla alt, sobtadament canvia l'aspecte del mercat.

Als dos dies d'aquest fet ja els venedors eren uns altres. Ja no de-

manaven els preus alts de dos dies endarrera, ja els mateixos comissionistes oferien passar contraofertes a preus més baixos.

Què passarà? S'espera una baixa regular, però diuen que té d'ésser de dues pessetes per cent quilos almenys, puix de lo contrari, aquells fabricants que als preus de fins ara no podien treballar, continuaran abstenint-se. Alguns han preferit tancar la fàbrica abans que seguir tenint-la oberta perdent diners.

En canvi, ells mateixos diuen que baixant els preus dues pessetes en totes les classes, serien compradors d'importants quantitats.

La darrera cotització oficial és:

Blats superiors de Castella, 43-44'50; Manxa Candéal, 43'50; Extremadura blanc, 40-41; Id. Cruxen, 43-43'75.

Promig de preu del blat de Castella: 44. Tot a pessetes els 100 quilos en vagó a procedència.

Els blats de moro han experimentat una bona reacció. A origen s'han fet operacions de 26 1/8 embarcament maig i 25 1/8 a juny, tot pessetes caf.

El Plata disponible ha anat pujant des de la darrera crònica a 39, 39'25, 39'50, 39'75 i àdhuc a 41 pessetes els 100 quilos sobre carro al moll.

Han arribat dos vapors amb sengles carregaments.

Els ordís de fora comarca van baixant de preu. Es sostenen millor els de Segarra que es cotitzen a 31 pessetes.

LLUIS MARSAL

NOTICIARI

L'anyada d'ametlles no es presenta gaire bona; els freds tardans han perjudicat bastant les collites. Segons notícies que rebem de l'Urgell, la collita d'ametlles serà ben migrada.

—*L'eruga de la bledarave*. Sembla que a l'Aragó, als voltants de Saragossa, principalment, es comença a presentar l'eruga de la bledarave. L'alcalde de Saragossa ha marxat a Madrid, per a sol·licitar l'ajut del Govern. Cal que a l'Urgell estiguin previnguts.

—*Amb la solemnitat acostumada* ha estat celebrada aquest any els dies 13, 14 i 15 de maig la festa de l'agricultura, organitzada a Catalunya per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. Ha consistit en excursions al voltant de Barcelona per visitar algunes granges importants, i amb un ofici celebrat a l'església del Pi en honor de Sant Isidre.

—*Associats cooperadors*. El Sindicat Agrícola de Cervera i sa Comarca, amb el fi d'estendre els beneficis de la sindicació a diverses persones que no essent agricultors tenen una relació directa amb la pagesia, ha decidit sotsmetre a l'aprovació de l'Assemblea general que se celebrarà dins d'aquest mes, un acord admetent socis cooperadors,

amb el dret, per ara, de comprar els productes que ven el Sindicat, tenint la facultat de passar després a socis numeraris i fundadors.

—*Han estat constituïts els nous consells de Foment*; en general han estat designades les mateixes persones a les quatre províncies catalanes.

—*Una estació d'apicultura*. A Munster s'ha fundat una estació en la qual s'estudiarà únicament tot quant es refereix a la cria de les abelles, dotada de laboratori, museu i jardins.

—*S'ha posat en marxa la nova fàbrica de farines del Sindicat Agrícola de Cervera*, funcionant d'una manera perfecte i sense el més lleu contratemps.

Ara, a rescabalar-se del temps perdut.

—*El conreu del tabac a Itàlia*. Potser agradarà al lector conèixer les xifres següents relacionades amb la zona de tabac conreada a Itàlia i les quantitats adquirides per aquell estat, ara que s'ha estat escatint la conveniència del seu cultiu a Espanya.

L'any 1914 es cultivaven a Itàlia, 7,787 hectàrees de tabac; l'any 1919, 8.500, i l'any 1920, 13.234.

El monopoli de tabac italià, va adquirir, l'any 1920-21, la quantitat de 9.564,400 quilos de tabac indígena, representant un valor de 49.787,837'52 lires.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gràfament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els llegidors

J. P., CASTELL DEL REMEI.—El caldo bordelès és una solució en aigua de sulfat de coure i de calç; és a dir, és el líquid que s'usa habitualment per fer els tractaments contra el mildiu dels ceps. Les proporcions de sulfat i de calç són variables, ço que dona un líquid o acid o neutre, o alcalí, i, per tant, de propietats diferents respecte a la rapidesa de la seva acció.

Quant a l'altre punt, ja sap vostè molt bé que el preu és fixat per l'oferta i la demanda. Però en la qüestió de l'alfals, no hi regeix aquesta llei, atesa la manera com es fa aqueix negoci. El productor ven a uns senyors sabent de primer entuvi que hi guanyaran tant o quant, això és, sabent el preu a que el vendran perquè als vaquers i altres consumidors no els queda altre remei que raure amb ells o amb els seus corresponsals. Per què? Perquè els Sindicats no s'han decidit a comerciar pel seu risc i compte. La crisi de que V. parla és relativa. Si se'n tanquen de vaquerries és perquè estan en males condicions i se'ls obliga a fugir a l'extrarradi, ço que no convé a molts.

No ens atrevim pas a predir-li, car seria dir-ho a la babalà, si és possible o probable que enguany tingui tal o qual preu.

R. S.

CALENDARI

de sèmbras i plantacions de les Hortalisses i Farratges més generalitzats o cultivats a Catalunya

MAIG I JUNY

HORTALISSES

Es sembren:

Albergínies (un poc tard).—Àpit ple, gros.—Bledes grogues o blanques.—Bròquil Sant Andreu, bròquil Santa Teresa (millor en juny).—Carabasses de bon gust, carabasses carabassoneres, carabasses de rabquet i altres.—Carts plens, grossos.—Cogombres.—Col borratxona, col de cabdell o de soldat, grossa francesa i demés de fulla llisa, col de Milà grossa, col de set setmanes, grossa; col de set setmanes, nana; col verda, gitana (per a fer brots), col verda retallada (per a fer brots), col de Brusselles.—Coliflor de novembre (millor en juny).—Colinap o napicol.—Enciam escaroler d'istiu, enciam escarxofet, enciam llarg, blanc o romà, enciam bledèr o Maymó.—Escarola doble, crespada.—Espàrrecs grossos.—Fasols de mig temps.—Julivert.—Melons d'hivern, tardans, melons francesos (millor en maig), melons del país (millor en maig), melons de València (millor en maig).—Patates.—Pastanaga de taula.—Pebrots tardans.—Porros.—Ravenets mitjans, ravenets rodons.—Remolatxa de taula.—Serfull.—Tomàtocs tardans.—Xicoira.—Xindries.—Xirivies.

FARRATGES

Es sembren:

Alfals.—Col geganta (per a fulles).—Remolatxa grossa (un poc tard).
També es sembra espès per a farratge verd:

Sorgo o Meuca dolça.—Trèbol gros o Trèfula. I herbes de prat en regadiu.

Blat de moro o maresc.—Guixes.

Per major detalls dirigir-se a Fills de Nonell, Plaça de Santa Maria.—Barcelona.

VITTORIO SERRA

Carrer Viladomat, 126 - Telèfon 937 H.

Drogues i Productes químics
Productes enològics, especialitat
en colors inofensius per a vi
Sofre importació directa d'Itàlia

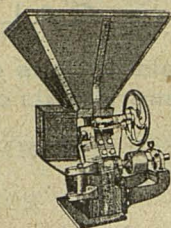
Representant general i depòsitari dels Productes insecticides Anticriptogàmics de la

Societat Eléctrica i Electroquímica del "Caffaro" :: Seu a Milà (Itàlia)

Bàscules caixes per a cabals Pibernat

Parlament, 9
Barcelona

Molins i Trituradors "TORRAS"

Pera Moresc, Garrofes, Faves, Sègol i tota classe de cereals. Els de major rendiment i de més durada. Proves gratis. Més de cent cartes de referència.

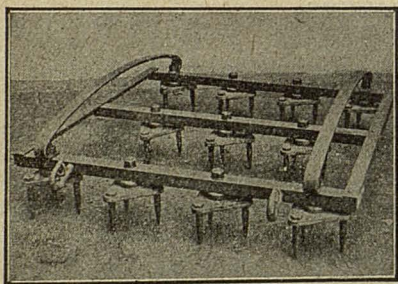
MARC TORRAS
Angels, 12
Barcelona

Economia i Finances

*Revista
Quinzenal
d'Informació
i Divulgació*

**Editorial
Catalana**
S. A.

Rbl. S. Josep,
16, pral.
Barcelona

Patentada 351

La grada més potent i per- fecta del món

Meravellosa en el seu treball. Ingeniosa amb el seu sistema de plaques mòbils amb 3 puntes. — Magnífics resultats en terreny tenaç

Guillem Cotti

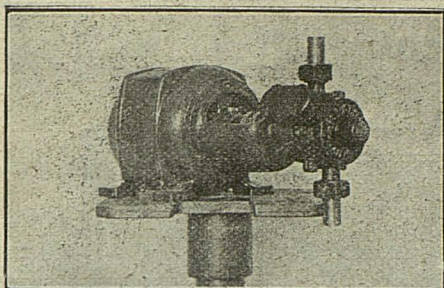
Enginyer

Provença, 362

BARCELONA

Maquinària Agrícola - Vinícola - Oleícola
Instal·lacions completes - Demanin-se catàlegs, referències i certificats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

La **BOMBA** que
reuneix les ca-
racterístiques
més aventatjoses

É S L A
TANK

La **ÚNICA** que no té estopada
No necessita engrassament

Representant exclusiu:

J. Maristany Casajuana
Consulat, n.º 1 : Barcelona

EL SALVADOR DE L'AGRICULTURA

ÉS EL

**SABÓ
PYRETHRE
CAUBET**

Destruïx ràpidament tots els pa-
ràsits :: És un insecticida in-
comparable, perquè, a l'ensem
que gran tòxic per als insectes,
és inofensiu per a l'home i els
—— animals domèstics ——

Màquina d'escriure UNDERWOOD

Companyia Mecanogràfica
Guillem Trúniger, S. A.

Campió oficial durant
17 anys consecutius

Balmes, 7

Barcelona

ASSECADORS

per a productes agrícoles

Demanint-se
detalls i
pressupostos

Maquinària : Subministres industrials

Mallorc., 280
Llúria, 100
BARCELONA

C. A. Gullino, Ing.

Agència Tècnica General

Telèfon 1066 G
Telegrams:
"Gull noatg"

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Tractors Agrícoles "CLETRAC"

Tipus Tanc

Reconeguts pels tècnics com els de major rendiment i de més utilitat per a tota classe de cultius.

Tot agricultor progressiu i amant dels seus interessos que desitgi augmentar considerablement el producte de ses finques, deu enterar-se dels avantatges que ofereix el

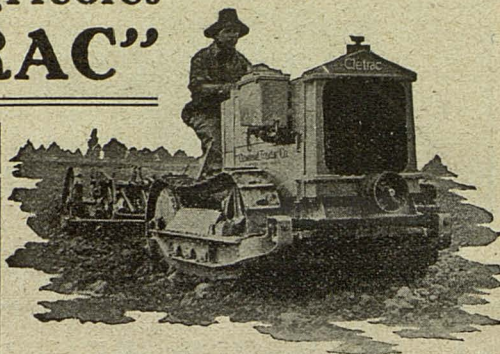
"CLETRAC"

Tipus W 14/22 HP.
per a tota classe de cultius

Pessetes 12,000

Tipus F 9/16 HP.
per a vinyes, horts i petites propietats

Pessetes 7,000

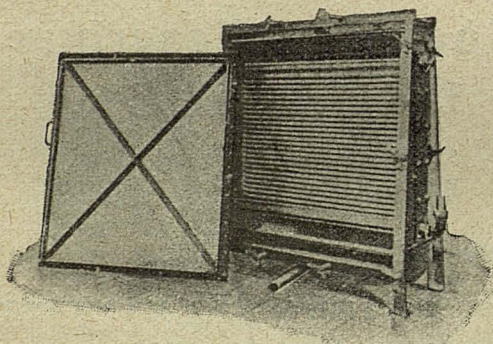
Aparells complementaris de totes classes i marques, a preus considerablement reduïts

Demaneu catàlegs i proves al representant general a Espanya:

Automóvil Saló

Trafalgar, 52

BARCELONA

REFRIGERACIÓ DEL MOST FORA DEL CONTACTE DE L'AIRE

amb el refrigerant de cobertes movibles

Suprimida la circulació interior dels mostos

El suspendre la circulació per l'interior, dona un augment de rendiment, més regularitat en el treball i disminueix el consum d'aigua. Es neteja més ràpidament i no ofereix cap dificultat.

Refrigerant Capil·lar "LAWRENCE"

Exposició Pasteur - Strasburg 1923 { GRAN PREMI
2 DIPLOMES D'HONOR
BIRON & LIEGE Enginyers constructors LILLE (França)

Representant per Espanya: PERE SANS - Lleona, 13, Entrol.-BARCELONA

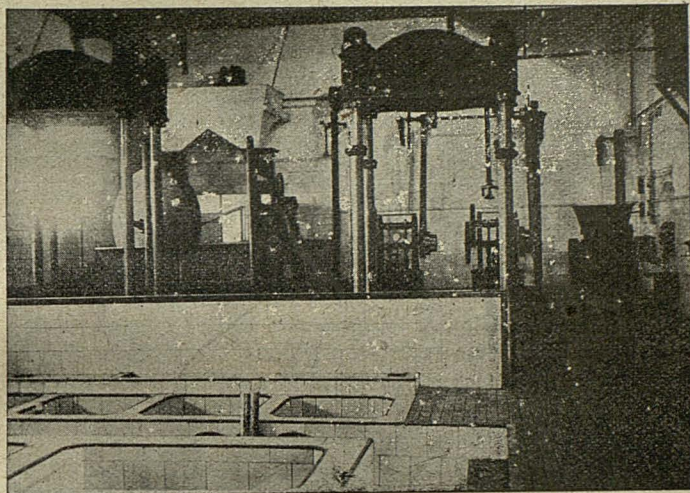
En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

MAQUINÀRIA OLIVARERA

PER A L'ELABORACIÓ D'OLIS

Grans rendiments per a petites i grans instal·lacions

PROPIETARIS! Visiteu els molins i us convencereu de l'èxit

Vista general de una instal·lació tipus Industrial i model de «Elaboració oliera» per a un rendiment de 20 quilos d'olives en 24 hores.

Nou «molinet». Model 1923, per a conèixer la quantitat d'oli que conté un quilo d'olives.
Pessetes 759 Demani's catàleg

Característiques principals de garantia: **QUALITAT - QUANTITAT - ECONOMIA**

QUALITAT. - S'obté elaborant olives recent collides. S'evita per complet els tan perjudicials esquitxos.

QUANTITAT. - S'obté del 85 al 95 per cent d'oli en primera pressió d'olives recent collides : S'obté un esgotament en les pinyoles molt major, desconegut fins la data

ECONOMIA. - S'obté un estalvi del 75 per cent de cufins amb molt major rendiment en igualtat de personal, local i material : Factors en junt de moltíssima importància, difícilment d'obtenir amb els demés **Sistemes de Molins** : Per a millors referències, visiteu instal·lacions i per a tota classe de projectes tècnico-pràctics

Tallers SALVATELLA - Tortosa

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

EDITORIAL CATALANA

S o c i e t a t A n ò n i m a

Té el gust d'oferir a tots els seus amics i al públic en general, els magnífics tallers d'impremta que acaba d'instal·lar i ampliar.

La gran capacitat de rendiment de nostre moderníssim utillatge i la

seva absoluta perfecció ens permeten atendre no sols a la producció pròpia, sinó

també a qualsevol altre treball que

els nostres amics i el públic en

general tinguin a bé encarregar - n o s .

Impremta:
Ferlandina,
núms. 7, 9 i 11
Tel. 5329 A.

Dels amics, especialment, i de tots els

catalans, sol·licitem el concurs per a tota mena de treballs d'impressió: mostraris, factures, cartes, talonaris, tiquets, cartells,

anuncis, targes, esqueles, llibres, circulars, - estats, revistes, memo-

ràndums, fulletons, menús, dietaris i impressions de totes classes. Especialitat en tot ço que sigui en català.

La mateixa impremta s'encarrega de que tots

els treballs siguin revisats,

de lèxic, per l'Institut

d'Estudis Catalans

Administració:
Rambla Sant Josep, 16, pl.
Tel. 184 A.

Barcelona

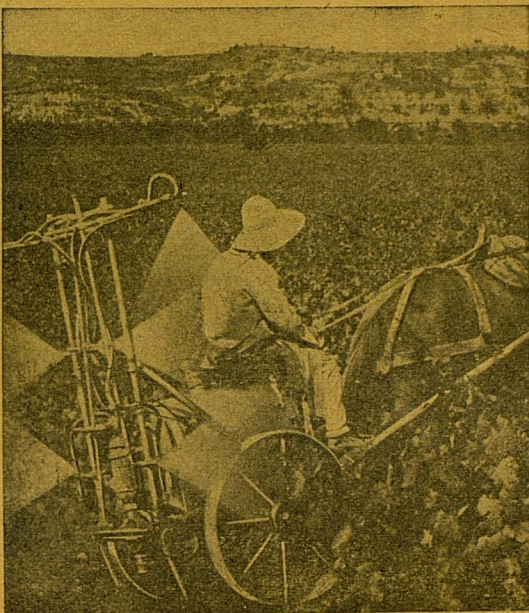
En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

**Està vostè encara
empleant aparells
antiquats?**

Podem proporcionar a V. el mitjà de **sulfatar amb un cost limitadíssim els seus vinyars**. Demani'ns dades i referències dels cèlebres polvoritzadors **"CIVETTE" de bast, "FUTUR" de carro**, i s'admirarà de no tenir-los encara en ús, puix poguent fer un treball perfecte amb un sol operari, té encara empleats una legió d'obrers que sulfaten tard i malament sos grans **vinyars**. Demani vostè Catàleg. Informi's amb temps i l'adquirirà. **"CIVETTE" i "FUTUR"** són d'un cost limitat i donen completa satisfacció, en pla o en pendent

Escrigui a

**Establiments Viti-
coles P. Casellas**
Méndez Núñez, 4,
pral. - BARCELONA

Aquesta fotografia és d'un dels aparells que treballen en els **Vinyars Raventós**, productors del Xampany **Cordoniu**. Un dels 500 que estan en ús.

Els Adobs químics de la casa

Quintana & Torres

Enriqueixen a l'agricultor

**Així ho certifiquen tots
els que els han empleat**

**Ous desinfectants per
- a gallines i coloms -**

Quintana & Torres

Carrer de Barcelona, 4 :: TARRAGONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Anhidrid Sulfurós Líquid Puríssim

S. I. C. M.

Per a sulfitar mostos, conservar vins,
desinfectar recipients, és insubstituïble

Econòmic

Senzill - Pur

Sals de Potassa d'Alsàcia

Les més riques
Exemptes d'impureses
Les millor presentades
Les més barates

Sens olor - Sens sabor

Enèrgic - Econòmic

Clarificador per a Vins

“Tete de Boeuf”

COMPANIA COMERCIAL IBERICA

AGÈNCIA DE BARCELONA

Gran Via Laïetana, 4 - Apartat 872

Publiquem i subministrem, gratuïtament, un Butlletí Agrícola quinzenal d'oscil·lació de preus i notes útils sobre Adobs i Productes per a l'Agricultura